

Maatschappelijke oriëntatie: ACTUA – artikels

Trends

Privacy no longer a social norm, says Facebook founder

Facebook oprichter: Mark Zuckerberg (28 jaar).

‘Sociaal netwerken’ is gestegen -> mensen hebben geen verwachtingen meer op vlak van privacy.

Privacy is geen sociale norm meer.

De mens is opener voor meerdere mensen. Die sociale norm is geëvolueerd met de tijd.

De stijging van sociale media weerspiegelt de veranderende attitudes onder het gewone volk.

Deze veranderingen zijn gebeurd in ENKELE jaren (redelijk snel dus).

Er zijn wel wat aanpassingen gebeurd met de privacy instellingen.

De stand des tijds - Over trends en toekomstverkenning

= een boek door Herman Konings

Herman Konings maakte naam als trendwatcher. In gedachten speurt hij het heden en de toekomst af, op zoek naar waar het met ons en onze maatschappij heen gaat.

Hoe evolueert onze wereld? Waarmee moeten we rekening houden als het gaat om onze eigen toekomst? Herman Konings vat de trends in originele begrippen, en opent onze ogen voor wat onder onze ogen gaande is, of we nu tot 'de nieuwe intimisten' behoren, of tot de groep van de medioren.

Het decennium van het onbehagen

Voorbije decennium herinneren: wereld kreeg een nieuw uitzicht

- waarin supermachten hun macht en invloed verloren,

- waarin een steeds meer geglobaliseerde wereld het onbehagen en angst voor de toekomst deed toenemen

- waarin er heimwee kwam naar een bestaan dat nog overzichtelijk was

Nieuwe decennium -> begon in het teken van de angst:

Op 1 januari 2000 om 00:02 uur -> alarm af in Japanse kerncentrale

Ze dachten dat dit het 1^e teken was van de millenniumbug. Het bleek een incident te zijn. We hadden onszelf een nodeloze paniek aangepraat.

Decennium -> eindigde ook in angst:

In sneeuw rondtrekkende asielzoekers -> niet meteen een humanitaire bezorgdheid. Op internetfora stond dat België dreigde overspoeld te worden en oproepen tot een ‘veel strenger’ asielbeleid.

Aantal asielaanvragen waren toch ongeveer even groot als de afgelopen 10 jaar.

We zijn verslaafd geworden aan mediatiek opgefokte angst, ook al is er geen reden voor.
Dit word erger als er wel een reden voor angst is als er iets gebeurd in dit decennium dan wat de voorspellers in de jaren 90 dachten.

Vorig decennium -> stond in het teken vd val van de Muur = symbool dat een oude wereldorde definitief begraven werd.

50 jaar Koude Oorlog, een bipolaire wereld met 2 elkaar wederzijds afdreigende en in evenwicht houdende grootmachten, werd naar de geschiedenis verwezen toen de communistische wereld verkrumelde.

Het maakte de vrij onbekende academicus Fancis Fukuyama zelfs wereldberoemd toen hij het einde vd geschiedenis afkondigde, de definitieve overwinning vh kapitalistische vrijemarktmodel.

Kapitalisme -> zorgde voor 15 jaar steil klimmende beurskoersen (=zelden) en een onafgebroken economische groei.

Twin towers:

September 2001 -> Torens vd Amerikaanse droom in enkele uren een massagraf en rokend puin.

Twin Towers = iconisch beeld van dit eerste decennium.

Op 11 september 2001 -> de 21^e eeuw startte voorgoed.

1^e reactie van Bush kon rekenen op wereldwijde steun & sympathie: aanval op Afghanistan (waar de aanval was beraamd) en waar de opdrachtgevers zich schuilhielden.

Toen volgde 2 bijzondere zwarte misrekeningen in Washington.

1^e vergissing:

Beslissing om Irak binnen te vallen onder voorwendsels die later vals bleken te zijn -> afzetting van Saddam Hoessein en de beveiliging vd olievoorraden wogen niet op tegen het geschokte vertrouwen in de supermacht.

Zelfs bij de trouwste bondgenoten ontstond een anti-amerikanisme dat ongezien was sinds de Vietnamoorlog. Het is wss de meest contraproductieve oorlog ooit.

2^e vergissing:

Beslissing vd Amerikaanse Centrale Bank om het economisch dipje na 9/11 te counteren met veel te grote renteverlagingen en die vervolgens jarenlang kunstmatig laag te houden. --> leidde tot de zeepbel op de huizenmarkt, tot de kredietcrisis en uiteindelijk tot de bijna volledige financiële melt down en de huidige wereldwijde economische crisis.

Schuld:

9/11 maakte duidelijk dat er langzaam een einde kwam aan een wereld met de VS als enige echte supermacht.

Evolueerden naar een geopolitieke toestand, waar de macht vd VS steeds verder afnam.

Amerika -> machtigste leger ter wereld. Maar Afghanistan en Irak laten zien dat militaire antwoorden vaak tot een uitzichtloze stellingenoorlog leiden.

Balans is niet doorgeslagen naar Europa. Europa verlaat het decennium zoals het dat aanvatte: zonder al te veel impact op wat er id rest vd wereld gebeurt.

Balans sloeg ook niet door naar de oude aartsrivaal Rusland, ook niet naar de opkomende econmieën Zuid-Amerika, wel naar het Oosten.

India en vooral China ontwikkelden zich tot de nieuwe drijvende economische wereldmachten. Ook dat heeft te maken met de war on terror -> Amerikanen hebben wel de oorlog gevoerd, maar ze vergaten hem te betalen. Amerika is de grootste schuldenaar ter wereld.

Het land is moe:

China hield zich weg van militaire avonturen -> bouwde met ondernemen een kolossaal surplus op, waarmee het Amerika feitelijk opkocht.

China zal slechts nog 1 tot 2 decennium nodig hebben om de grootste economie vd wereld te worden.

Het kon vrij wel ongestoord gebeuren -> VS vond dat speculeren winstgevender was dan ondernemen. Vastgoedzeepbel = gevolg v supergoedkoop geld en overdreven lenen tot id perfectie uitgewerkt met de zogenaamde 'afgeleide producten' die de bankiers zelf niet eens begrepen.

Uiteindelijk bleken dat de échte weapons of mass destruction.

Cynische resultaat: decennium dat zich aankondigde als de ultieme overwinning vh kapitalisme moet nu, bij het begin van een nieuw tijdperk, vaststellen dat de Amerikaanse beurs in 10 jaar tijd een pak van haar waarde verloren heeft.

Redenen daarvoor: veronachtzaming vd Chinese opmars & de terreurdreiging voor 9/11 door een Amerikaanse cultuur die alleen naar de eigen navel keek.

Hebzucht die zorgde voor een onverantwoorde deregulering met als resultaat: vrije markt zonder enige supervisie.

Kortom: KT-denken en snelle winst, waardoor kwartaalcijfers bel! werden dan een LT-visie op nieuwe producten en nieuwe consumentenbehoeften.

Symptomatisch waren politici die alleen verkeizingen konden winnen door te beloven geen nieuwe belastingen te heffen.

Publieke infrastructuur -> verwaarloosd

Politici wezen de verantwoordelijkheid daarvoor af.

New Orleans verdrong id orkaan Katrina omdat niemand de al jaren aangeklaagde verwaarlozing vd dijken ernstig had genomen.

VS heeft leiderspositie verloren aan hun financiële narcisme.

→ dit was ook de boodschap vh boek vh afgelopen jaar: Het lans is moe vd Britse historicus Tony Judt.

De gedereguleerde financiële markt die in de plaats kwam sloeg op hol en creëerde steeds meer sociale ongelijkheid.

Klimaat:

Orkaan Katrina → 1 vd steeds talrijker en heftiger opduikende natuurrampen in dit decennium.

Meer orkanen, meer aardbevingen, meer dodelijke hittegolven.

Tsunami in Zuidoost-Azië (Phuket) → 100 000'den doden. Wetenschappers legden een causaal verband met de opwarming vd aarde die maar blijft doorgaan.

Voor het eerst werd een globaal planetair probleem ernstig genomen, MAAR: onvermogen om te beslissen over concrete maatregelen en zeker de uitvoering ervan. -> zoveelste bewijs dat globaal bestuur nog altijd niet bestaat in een wereld die steeds meer globaliseert.

Vaststelling evoluties: woorden als cyberseks, blog, podcasting, YouTube, Wiki, iPod, iPad, wikileaks -> bestonden op 1 januari 2010 nog niet eens.

Politiek en het steeds volatielere kiezerspubliek -> aflopen 10 jaar haalden Verhofstadt, Stevaert, Letermé en De Wever scores van 20%, maar werden nadien ongenadig afgemaakt. Onbestuurbaarheid en besluiteloosheid werden zo een haast logische uitkomst.

Men kiest niet langer voor redelijke alternatieven, men kiest voor radicale oplossingen gestuurd door de angst om de controle te verliezen over de eigen leefomgeving. Men kiest voor mensen die de heimwee en illusie naar het verleden levendig houden.

Anti:

Het wakkerde de antigevoelens aan tegen iedereen in de naaste omgeving die men identificeerde met de boze buitenwereld.

Gastarbeiders en hun kinderen die hier al jaren woonden -> plots gezien als moslims. Bijgevolg geassocieerd met alles wat traditionele levensstijl leek te bedreigen.

Angst en nostalgie maken veel sterkere emoties los dan de poging om zich proberen aan te passen aan een grondig veranderende wereld.

Het is geen opwekkende gedachte om het nieuwe decennium mee binnen te stappen.

Francis Fukuyama – 'Oké, ik geef het toe: ik heb me bedacht'

20 jaar na zijn wereldberoemde essay 'Het einde van de geschiedenis' -> waarin hij de eeuwigdurende overwinning van democratische liberale denken uitriep. Nu keert de conservatieve denker Fukuyama op zijn stappen terug. Democratie volstaat niet.

Berlijn 1989 -> val van de Muur en de bijbehorende implosie van communisme luiden de eindoverwinning in van westerse economische en politieke liberalisme.

Laatste overgebleven grote ideologie is er niet meer, en dus is de geschiedenis voltooid.

→ dat vat het essay 'The End of History' van politiek filosoof Fukuyama samen. Het maakte hem wereldberoemd.

Washington 2010.

Fukuyama pakt zijn verhuisdoos in op Johns Hopkins University.

Hij ruilt zijn contacten op het Amerikaanse ministerie van Buitenlandse zaken en het Pentagon in voor Stanford University.

In Stanford -> concentreren op het schrijven van een nieuw boek.

'The End of History' schreef hij ruim voor de val van de Muur.

Hij was destijds Sovjetspecialis op Buitenlandse Zaken.

Sovjets geloofden niet langer in hun eigen marxistisch-leninistische ideologie, en dat heeft de boel bijzonder snel in beweging gezet.

Vandaag -> bezorgd over aantal dingen waarover hij 10 jaar geleden zich geen zorgen maakte.

Na de val van de Muur zijn we door een zware tijd gegaan.

Golf van democratisering zet zich door, maar er zijn tegenkrachten.

Russische premier Poetin is GEEN goede zaak voor Europa.

Venezolaanse president Chavez is niet goed voor Latijns-Amerika.

Duidelijke tegenstromen id grotere trend nr een toenemende verbondenheid, openheid en democratie.

Geschiedenis dan toch nog niet voorbij?

Ondanks tegenslagen vd 20^e eeuw stond de legitimiteit v democratie ah eind van die eeuw sterk in haar schoenen.

Einde vd Sovjet-Unie is daarvan het bewijs: mensen geloofden niet langer ih alternatieve systeem dat de grootste concurrent vd liberale democratie was.

Overgrote deel vd wereldbevolking wil leven in een functionele democratie met een regering die verantwoording aflegt en service kan bieden.

Het verschijnsel vd radicale islam is geen serieuze optie zegt hij. Het verwijst nr de gefrustreerde mensen ih Midden-Oosten. Het is geen aantrekkelijk alternatief.

Het is van een totaal andere orde dan het communisme. De mondiale ideologie waar de helft vd wereldbeolking sympathie voor haad.

Zonder olie zou de radicale islam een kort leven behoren zijn.

Het is geen ideologie die eersteklaslanden als Japan, Singapore of China oplevert.

Het probleem vandaag: niet langer op het niveau van de ideologie ligt.

Daarmee herziet hij wat hij 20 j geleden heeft gezegd.: democratie an sich is niet voldoende.

Amerika is in verval. De laatst 10 jaar hebben ze in Amerika in een illusie geleefd.

Het model van permanente economische groei was een drogbeeld gebaseerd op de spaartegoeden van buitenlanders en de bereidheid van derden om dollars te kopen en dus de Amerikaanse consumenten massa's geld te lenen.

De VS zijn feitelijk eigendom van China, Rusland en de Golfstaten.

De ideologie vd vrije markt werd een religie. Dat creëerde een valse schijn van welvaart.

We zijn gedwongen tot een grotere soberheid, het zal lang duren eer we de crisis te boven zijn.

Het Amerikaanse systeem is gestoeld op de checks and balances. Op die manier proberen we te voorkomen dat een sterke centrale overheid inbreuk maakt op de rechten vd burgers.

Ipv eindeloze checks and balances zijn er keiharde fiscale maatregelen ndig.

Fukuyama pleit voor een belastingsverhoging in Amerika. Net hij die hier eerst tegen was. (en dus tegen presiden Reagan).

Dit komt omdat: maatregelen passend zijn voor de ene tijd en niet geschikt voor een andere.

Amerika was doodgereguleerd en daarom juichtte hij destijds dat hij aan de macht kwam.

De aflossing toen was een zeer gezonde correctie. Maar op dit moment denk ik dat de erfenis vh reaganisme uitermate destructief is.

Amerika zit met een Republikeinse partij die in het aangezicht v gigantische tekorten niet eens wil overwegen om de belastingen te verhogen. De partij is extreem ideologisch geworden.

Het volkomen misplaatste geloof id zelfregulering vd vrije markt is de oorzaak vd crisis.

En tot op vandaag willen de meeste Republikeinen dat gewoon niet inzien.

Minder dan 50% vd Amerikanen blijkt president Barack Obama nog te steunen?

Obama gaf in zijn verkiezingscampagne de indruk een president te zijn die boven de partijen zou

staan en een consensus zou creëren.

2 voorgaande presidenten werden door het electoraat als totaal onwettig beschouwd en dat hoofdstuk hoopten ze met Obama af te sluiten.

Maar hij is de 3^e president op rij die door een vijfde vd natie als illegitiem wordt beschouwd. Hij heeft nooit eerder geziene furie opgewekt bij rechts Amerika.

Obama is gekozen (denkt Fukuyama) NIET omdat er een brede consensus bestond ten gunste van een meer progressieve agenda, maar uit walging v gematigd-rechtse kiezers. Hij had een behoorlijk sterk mandaat voor een activistische politiek. En daarom is hij id problemen geraakt.

Fukuyama heeft op Obama gestemd destijds.

Daarmee heeft hij ideologisch een bocht van 180° gemaakt.

-> dat illustreert dan vooral het gevoel van machteloosheid. De oude tweepartijenpolitiek faalt en is wellicht failliet.

De VS en andere ontwikkelde democratieën staan voor LT-problemen waarop hun politieke systeem geen antwoord meer heeft. Bv: de financiële crisis, de opwarming vd aarde,...

Huidige politieke organisatie stelt de liberale democratieën niet echt meer in staat om de problemen aan te pakken en maakt in sommige gevallen de zaak alleen maar erger.

Als je vandaag de huidige ontwikkelingen wilt bijbenen, dan moet je je staatsinrichting upgraden.

Een proces van politiek verval is aan de gang omdat instellingen de neiging hebben vast te roesten terwijl de omgeving verandert.

De laatste tijd: herwaardering vh belang van politiek nu de vrije markt gefaald heeft.

Fukuyama wil nu een boek schrijven over de genesis van staatsinstellingen -> we moeten zoeken naar krachten die een staat überhaupt doen ontstaan.

Hij volgt daarin de ontwikkeling vd Rule of Law als steunbeer vd moderne economie.

Grote terugslagen vd laatste tijd ontstonden omdat er na de val vh communisme nooit een institutionalisering heeft plaatsgevonden. -> Oranjerevolutie in Oekraïne is hier een vb van: iedereen verbaasd toen Oekraïners in opstand kwamen en in 2004 de Oranjecoalitie ad macht brachten. Eenmaal ad macht -> bleek de democratische coalitie totaal incompetent. (Viktor Joesjtsjenko, een verschrikkelijke president die meer tijd besteedde aan vechten met zijn premier dan ah aanpakken vd corruptie en het economische wanbeleid.

Geschiedenis is mss ten einde, wetenschap en technologie gaan met grote stappen vooruit. Dat zijn id grote gang vd gesch toch ook fundamentele krachten van vooruitgang en verandering. Geen einde vd geschiedenis zonder het einde vd wetenschap?

Klopt (zegt Fukuyama).

Wetenschap en technologie gaan door, al 200 jaar. In die zin gaat de geschiedenis verder.

De biotechnologische revolutie zal ons mensbeeld bepalen. In 2001 schreef hij het boek Our Posthuman Future. Daarin schreef hij over de impact van biotechnologie. Het stelt mensen in staat hun evolutie te beïnvloeden en zou ze zelfs in staat kunnen stellen de menselijke natuur te veranderen.

Kinderen krijgen tegenwoordig rilatine, niet omdat ze ziek zijn, maar om rustig te zijn. ipv ze interessante dingen te laten doen, stopt men ze onder medicijnen.

Met genetische manipulatie zet je de gelijksoortigheid vd mens op het spel. De elite geeft haar kinderen allerhande gunstige eigenschappen mee die de fundamentele gelijkheid ondermijnen. Je krijgt verschillende mensensoorten, en de genetische beter uitgeruste soort zal de andere overheersen.

Kortom: een bedreiging vd liberale SL van jewelste.

De huidige demografische ontwikkelingen zijn meer dan verdrievoudigd. (2050: 65 j & 1800: 20j).

In Japan -> 4 werkenden staan tegenover 2 gepensioneerden. Wie zal dat betalen?

Er zijn andere zaken, waarover we nog niet eens begonnen zijn te denken? Wie ga je als wg aannemen, wie maakt er promotie? ...

Als blijkt dat mensen gezond en werkzaam zijn tot op steeds hogere leeftijd, blijven ze zitten waar ze zitten. Dat remt dus de intellectuele vernieuwing af.

Wat is er volgens Fukuyama mis met de Europese unie?

Omdat het einde vd geschiedenis voor hem het einde v strijd en heroïek betekende. Het inherente probleem v vrede en welvaart is dat je ervoor betaalt met een beperking van je horizon en je menselijke aspiraties. Fukuyama mag de EU graag, ik ben blij dat ze bestaat, maar het is géén heroïsche organisatie.

Angst in ons hoofd (essay)

Het is crisis. We zitten midden id transitie nr een nieuw beschavingsmodel → maar dat beseffen we zelf nog niet.

Over hybris (=trots), crisis en catharsis (=emotionele zuivering).

2011 -> hallucinant crisisjaar.

In 2010 hadden we nog niet gedacht aan dat Dexia en zijn toplui zouden wankelen, dat Papandreou, Berlusconi en Socrates afgezet werden, dat El abidine Ben Ali, Moebarak, Bin Laden en Khadaffi roemloos ten onder zouden gaan, dat we nu strijd op leven en dood hebben vd euro.

Dit is meer dan een klein dipje!

Frustratie:

Babyboomer met frustraties -> wat wij allemaal op ons dak krijgen als opvolgers vd oudere generatie. Zij kopen allen bouwgronden op, bouwen er huizen op, overladen het land met schulden, stappen vroeg uit de arbeidsmarkt en zuigen de pensioenkassen leeg. En wij moeten daar voor opdraaien. Wij die aankijken tegen een energie- en klimaatcrisis.

Het financieel system gaat nr de knoppen, de euro. (= het door hen opgebouwde Europese vredes- en welvaartsproject). Dit staat nu gevaarlijk op de helling!

Niemand lijkt een uitweg hieruit te vinden.

Maak u boos:

We zijn er niet van overtuigd dat we een betere wereld achterlaten voor onze kinderen.

De vrees zit dieper: sommige zijn bang dat hun droom aan diggelen gaat -> niet omdat ze zelf verkeerde strategische beslissingen namen, maar door de schuldendraaikolk waarin we allemaal dreigen te worden meegesleurd. Het zijn krachten waar ze geen vat op hebben.

Er heeft zich een breed ongenoegen genesteld id SL.

-> wordt geuit door vakbondsprotesten, op internetfora, allerlei bewegingen, door bezorgde bedrijfsleiders, door de organisatoren vd G1000.

De rode draad is er wel: een onmiskenbare schreeuw om verandering.

'Indignez-vous', 'Maak u boos' -> geschreven door een 93 jarige Franse verzetsheld: Stéphane Hessel.

Hij deed een oproep nr de burgers zich niet langer te laten rollen door de heersende cultuur van hebzucht en ongelijkheid. -> al ruim 1,5 miljoen boeken verkocht.

Heet ongenoegen is generatie overschrijdend.

Kwetsbaarheid:

Die diepgaande verontwaardiging over hoe de dingen lopen, wordt versterkt door de vaststelling dat alle onheil tegelijk op ons afkomt. Zekerheden spatten uit elkaar -> bv dat de wereld veilig en voorspelbaar is, dat ons spaargeld binnen 30 j nog wel waarde zal hebben,...

Door de schulden crisis kwamen die zekerheden op losse schroeven te staan.

Die kwetsbaarheid is net de essentie vd condition humaine (volgens econoom-filosoof Antoon Vandevelde KULeuven). Het besef dat een mensenleven broos is.

We waren door consumentisme en geloof id technologie het tragische levensgevoel uit het oog verloren.

We vertoefden op een wolk van hybris en ontkenning. Nu komen we met een smak weer tot de werkelijkheid.

Morele crisis:

Zijn we niet gewoon te verwend? -> uiteten, skivakantie, wereldreizen,...

Luxe alom vandaag, maar veel gelukkiger zijn we er niet van geworden.

We hebben door het opbouwen van een economische en ecologische schuld decennialang boven onze stand geleefd. Dat verhaal loopt op zijn einde.

De financiële en schulden crisis zijn de symptomen van een dieper liggende culturele, zelf morele crisis, waarbij het westerse groeimodel ter discussie wordt gesteld. We zijn al de rijksten vd wereld, maar toch willen we steeds meer.

Er zullen nieuwe productiemodellen (moeten) ontstaan, niet langer gericht op kwantiteit maar op kwaliteit.

Het kapitalisme dat de voorbije decennia te eenzijdig in het teken heeft gestaan vh aandeelhoudersbelang, moet opnieuw ten dienste staan vd maatschappij

Veel economen en filosofen zeggen dat we op dit tijdperk zullen terugblikken als een scharniermoment id geschiedenis.

Katalysator:

We houden ons liever vast ah bekende. We hebben de neiging het gevaar te ontkennen. De uitdaging bestaat er net in dat gevoel te overstijgen. Deze systeemcrisis te beschouwen als katalysator voor de verandering.

Volgens de Duitse filosoof Peter Sloterdijk streeft de mens er van nature naar zichzelf te overtreffen. Maar dat streven naar excellentie lukt id 21^e eeuw steeds minder.

Kans:

Sommige beweren dat deze hele crisis tussen onze oren zit.

De angst heeft zich in onze hoofden genesteld en bepaalt ons handelen.

Als er iets grondig mis is, willen we dat veranderen.

Creatieven id SL zijn hier al mee bezig.

Hier ligt mss wel de grootste kans.

Optimisme is a moral duty -> al was het maar omdat wij niet de generatie willen zijn die midden in een beschavingsomwenteling zat maar het, verblind door angst en zelfbeklag, niet wilde zien.

Dit was 2011 – Isabel ALBERS (hoofdredactrice De Tijd)

Bij het zien v/h schilderij v Edvard Munch 'Het zieke kind' -> ontroering.

Had die ontroering te maken met het universele leed v/e moeder die haar kind verliest? Zoals in 2011 de moeders id Hoorn van Afrika, de moeders van Fukushima, de moeders van Thailand of de moeders vd slachtoffers vd Arabische Lente?

Of mss omdat Standard & Poor's België net een ratingsverlaging had aangesmeerd, Dexia die ineens was gestort, de staatswaarborgen hadden een financiële strop om de nek gelegd.

Formateur Elio Di Rupo die nog maar eens bedenktijd gevraagd had ad koning, het gevecht vd euro waarbij Europees Commissievoorzitter José Manuel Barroso al openlijk toegegeven had dat de eurozone in haar voortbestaan was bedreigd.

Ons financieel systeem -> plots in een rotvaart uiteen te spatten: schuldenspiraal was dichtbij & de bodem onder toekomst van onze kinderen leek weggeslagen.

Een land als een ziek kind zagen we dit jaar, een land waar de leiders de exit zochten: bv

-Topbankier stefaan decreane over een ontslagnemend premier Yves Leterme.

-de hoogste magistraat Londers

-bedrijfsleider Marc Coucke -> die zijn omega pharma vd beurs haalt.

Men ziet het grootste vredesproject id naoorlogse geschiedenis bedreigd.

Ook hier zochten leiders een uitgang:

-Papandreou

-Berlusconi

etc

In België hebben 6 partijen 540 dagen onderhandelt en ondanks de crisis is er toch een politieke compromis a la Belge bereikt.

Europa is bezig met een begrotingsunie en probeert zo zijn vel te redden.

Als er genoeg geld ih systeem gepompt wordt, raakt die schulden crisis ooit bezworen.

Banken gingen onderuit, ratingagentschappen jaagden markten en regeringen schrik aan, en verloren ondertussen zelf hun geloofwaardigheid, maar toch hielden bedrijven zich merkwaardig kloek.

Ondanks crisis, bleven onze werkloosheidscijfers onder controle en was er met de consument weinig ad hand.

Indignados en burgerinitiatieven overal ter wereld willen de crisis aangrijpen om een mentaliteitsverandering door te voeren. Ook dat biedt kansen.

Mss staan we voor een omwenteling.

De arabische lente leidde tot exits die we begin 2011 niet voor mogelijk hadden gehouden, zonder dat ook daar het verhaal ten einde is.

En 2012, word dat het jaar waarin we 'exit crisis' kunnen schrijven?

Een jaar van alle angsten – Rik Van Cauwelaert (Knack)

De brutale uitval vd Franse president Nicolas Sarkozy nr de Nieuwe Deense eerste minister Helle Thorning-Schmidt tijdens de jongste Europese top in Brussel: je bent van buiten de (euro)-zone, klein en nieuw, we wensen jou niet te horen.

De Deense premier had het gewaagd zich uit te spreken voor een akkoord tssn de 27 EU-lidstaten om het hoofd te bieden ad eurocrisis.

Sarkozy was daar niet van gediend.

➔ Dit illustreert de nervositeit en de verdeeldheid in de Europese Unie tijdens het afgelopen jaar.

De europroblemen werden eerst door de EU als een akkefietje afgedaan. Tot de Griekse crisis in alle hevigheid losbarstte en de EU zelf op losse schroeven kwam.

De Duitse kanselier Merkel en Sarkozy waren het over alles eens, behalve over een precies oplossing die de euro overeind moet houden.

Onzekerheid en angst werden nog aangewakkerd door gebeurtenissen elders id wereld:

-Id Arabische landen brak democratie uit (zo leek het): jonge Tunesische fruitverkoper, vernedert door de politie, stak zichzelf in brand als protest tegen de willekeur waar hij het slachtoffer van was.

-Tunesische dictator Ben Ali en de Egyptische president Mubarak werden verjaagd, dankzij westerse steun

-Libië -> brutaal einde ad decennia durende en met westerse wapens bewaakte farce van kolonel Khaddafi. Libië dreigt alweer weg te zinken ni id onderlinge stammenstrijd.

Voorlopige winnaars vd Arabische Lente zijn de Moslimbroeders.

-Al-Qaedaleider Bin Laden werd door Amerikaanse elitesoldaten zonder proces geëxecuteerd.

-Japan: zware aardbeving, gevolgd door tsunami, 1000den doden & een nucleaire ramp id kerncentrale van Fukushima.

-Noorwegen: Breivik vermoordde 10tallen jonge mensen. ➔ hit op internet

Angst, alweer, maar na ruim 540 dagen onderhandelen dan toch een Belgische regering gevormd.

De regering v premier Elio Di Rupo begon meteen met de uitvoering vd Europese oekazes die eerder in Spanje de indignados ih verweer brachten.

2011 was immers het jaar waarin zowat alles fout ging. Het was het jaar van alle angsten.

Het jaar vd zelf uitgelokte stagnatie – Trends.be (Druk v verkiezingen gijzelt westerse economie)

2012: kan een jaar worden waarin vermijdbare beleidsfouten het zwakke herstel fnuiken en heel wat economieën, van Italië tot Gr.-Brittannië, opnieuw de recessie in duwen.

De slechte aanpak vd eurocrisis zal de 1^e en grootste fout zijn.

Het zal blijken dat politici net genoeg gedaan hebben om de financiële catastrofe te vermijden, maar onvoldoende om de onderliggende problemen op te lossen.

Landen die in Europa optreden als geldschietters een bijdrage leveren aan de reddingsfondsen vd regio of eurobonds uitschrijven die gedekt worden door de autoriteit vd eurozone in haar geheel. Banken worden verplicht tegen medio 2012 hun risicogewogen kapitaalratio's op te trekken.

Vermijdbaar ascetisch:

Net al in 2011 zal de onzekerheid zwaar wegen op de financiële markten.

Nog meer schade als belaagde banken hun kredietverlening terugschroeven.

2^e vermijdbare fout v 2012: overdreven toevlucht tot budgettaire KT-ascese.

De budgettaire inkrimping zal zwaar wegen op de groei id rijke wereld. Sommige landen zullen opnieuw in recessie verzeilen: Italië zeker, Gr.-Brittannië wss, de VS mss.

China's groei vertraagt en het land moet de inflatie binnen de perken houden.

Hoe beroerd 2012 uiteindelijk wordt, hangt af van hoever en hoe lang de politici zullen volharden in hun verdwaasde beleid.

Maar de meest waarschijnlijke uitkomst zal bestaan uit een economie die niet zwak genoeg en een crisis die niet diep genoeg is om de slappe politici op te zwepen. En dat is nu net wrm 2012 het jaar vd zelf uitgelokte stagnatie wordt.

De democratie en haar vijanden (de grote strijd om het gedachtegoed breekt lost)

Komende jaar -> mensen die de wereld leiden veranderen. En mss ook de heersende ideeën.

Politiek werkt altijd op 2 niveaus:

-Directe, pragmatische niveau vd strijd om de macht: welke partij de verkiezingen wint, wie premier/dictator/koning wordt.

-De onderliggende ideeënstrijd: gevecht tssn rechts en links, tussen liberalisme en autocratie.

Af en toe komen ze beide samen. Bv in Frankrijk is dat al eens gebeurd, in Oost-Europa ook, en mss ook wel id Arabische wereld in 2011.

Vaker veranderen de gezichten sneller dan de theorieën, vooral in democratieën.

1 vd 5 permanente leden vd VN-Veiligheidsraad is Cameron v Gr.-Br de enige regeringsleider die er zeker van kan zijn dat hij ah einde vh jaar nog ad macht is.

Obama en Sarkozy komen voor presidentsverkiezingen te staan.

Medvedev heeft Russische presidentschap al teruggegeven aan Poetin.

China: Jintao en Jiabao maken zich op om begin 2013 president- en premierschap over te dragen aan Jinping en Keqiang.

Heel wat op spel -> ook de strijd om gedachtegoed.

Voorbije decennium is het moeilijk geweest voor al wie een vrijere en opener wereld wenste.

11 september 2001 -> herinnerde aan een gewelddadige minderheid die zich afzet tegen het westerse crede vd vrije democratie.

De financiële crisis in Westeuropa -> zaaide twijfel over de waarde van liberale kapitalisme.

China -> aanhoudende opgang van ondemocratische China, met het eenpartijstelsel.

Ideëenstrijd.

2012 -> ideeën zullen van slag wss nog krachtiger botsen.

Westen -> realpolitiek opnieuw duchtig toeslaan naarmate tekorten afgebouwd en moeilijke keuzes gemaakt moeten worden. -> strijd kan leiden tot een catharsis en heel wat westerse landen dwingen een openbare sector te hervormen die steeds groter deel van hun economie inneemt en armzalige diensten aflevert.

VS -> zou eindelijk bereid gevonden kunnen worden hun deficit terug te schroeven.

Ook autocratieën worden in het vizier genomen -> Arabische lenteden ontzenuwde het denkbeeld dat sommige mensen geen democratie willen.

Inkomen China stijgt in sommige delen, waarop Zuid-Koreanen en de Taiwanese meer vrijheid begonnen eisen.

Poetin -> kiezers dulden de roofridders van Kremlin wss om de pretolumprijs dan het beleid van Poetin.

➔ Er dient zich dus een ideëenstrijd aan.

Liberalisme -> nog altijd de beste argumenten in handen.

Militarisme, xenofobie en protectionisme zullen verleidelijke opties blijven voor elke politicus die onder druk komt te staan. Het kan een woelig jaar worden.

We've got no idea – Geschiedenis toont aan dat ware innovatie van onze maatschappij is verdwenen

In een grote verkoop van waardevolle boeken en manuscripten is het hoogtepunt een zeldzame overdruk van beroemd volume 17 van Annalen der Physik, ideeën van Albert Einstein. Deze gelegenheid -> 100^e verjaardag van doorbraak van Einstein.

Niet de enige opmerkelijke gebeurtenis van dat jaar!

Matisse schilderde Luxe, calme et volupté en les fauves was geboren.

Cézanne produceerde Les Grandes Baigneuses -> cubisme en abstractie.

Lenin publiceerde Two Tactics ETC

2005 kan het niet opnemen tegen 1905 op vlak van belangrijke vernieuwingen.

Britse en Koreaanse wetenschappers hebben wel met succes menselijke embryo's gekloond, dit versterkt enkel het punt. Wat anders wat van echt belang is, is dit jaar gebeurd?

We beelden ons enkel in dat we in interessante tijden leven...

Wat we tegen onszelf vertellen is vaak in strijd met hoe de wereld echt is, de wereld is echt niet zo interessant en innovatief als we denken. Zeker niet in vergelijking met voorbije jaren.

We worden overspoeld met gsm, camera's, iPods, DNA, klonen,...

Zouden deze dingen onze gedachtegang veranderen in belangrijke richtingen?

Voor 1950 waren er tal van innovaties: Pavlov's studies, telescoop die aantoonde dat de maan id zelfde stof als de aarde was, oprichting van universiteiten ETC...

Sinds 1950 ENKEL 2 innovaties: internet en de pil.

Verklaring gebrek aan innovatie: we houden ons sterk vast aan de traditionele religie.

De wereld verandert niet echt, we hebben nieuwe ideeën nodig.

België

No future id Wetstraat

6 december -> nieuwe regering gekregen, na 541 dagen was Elio Di Rupo (PS) er toch in geslaagd een nieuwe federale regering te vormen.

Na 40 j -> een akkoord op tafel over splising vd kieskring BHV, over de financieringswet, waarin het gaat over de financieringsstromen in de nv België.

Nieuwe zakelijkheid:

Vlaamse partijvoorzitters: Wouter Beke (CD&V), Alexander De Croo (Open VLD), Caroline Gennez(sp.a – nu: Bruno Tobback) en Wouter Van Besien (Groen!). -> leek een nieuwe portie zakelijkheid geïnjecteerd id Wetstraat.

Aan de Franstalige zijde:

Charles Michel (MR, eerst: Didier reynders) en Benoît Lutgen (cdH- eerst: Joëlle Milquet).

Parti Socialiste werd Elio Di Rupo vervangen door Thierry Giet.

Dit zijn allemaal nieuwe generatie partijvoorzitters (behalve bij de PS dan).

5 minuten:

De 5 min politiek geluk die de doorbraak opleverde zijn ook niet meer dan 5 min geweest.

België = een tweestromenland en het zal steeds moeilijker worden die 2 werelden samen te brengen in één Belgische regering.

Het communautair akkoord, de 6^e staatshervorming, brengt mss wel even wat communautaire rust.

Het heeft meer dan 1,5 j geduurd, dit komt door: onderliggende crisis van onze democratie.

(democratische systeemcrisis)

Daarbovenop is er ook de financiële crisis en die dreigt om te slaan in een wereldwijde grote

depressie. Gevolg: sociale onrust.

-> veldslagen id straten v Athene

-> Indignados in Spanje die pleinen zijn gaan bezetten

-> Occupy Wall street-beweging heeft voet ad grond gekregen in zowat alle uithoeken
= mss wel dé bel! omwenteling in 2011.

Er lijkt plots geen perspectief meer. No future, op wereldschaal -> en daar wordt tegen gerevolteerd.

Degrelle: (=stichter vd Belgische fascistische partij Rex)

Groeiend wantrouwen, kinderen zullen het niet meer zo goed hebben.

gevoel niet meer vertegenwoordigd te worden door de volksvertegenwoordigers.

Bart De Wever (42):

-> zonder hem werd een akkoord bereikt over de splitsing v BHV, de financieringswet en de regionalisering van een apkket bevoegdheden.

Hardwerkende Vlaming:

De Wever bleef anno 2011 de meester-communicator, met één baseline. -> het zijn de hardwerkende vlamingen die de rekening gepresenteerd krijgen van Di Rupo.

Alexander De Croo (37):

-> heeft anno 2011 mss wel het grootste politieke risico genomen -> hij stapte in een belastingsregering die door de Vlaamse oppositie ter rechterzijde bekampt zal worden.

Resultaten:

voor hem valt of staat alles met de uitslag vd volgende verkiezingen.

Ook na de politieke doorbraken ging het voor Open VLD nog altijd v kwaad nr erger, althans id peilingen.

Wouter Van Besien (40):

-> voorzitter v Groen!

heeft geen politieke munt proberen te slaan uit zijn steun vr de staatshervorming.

Er was beslist de groenen uit de regeringsonderhandelingen te duwen.

Buiten NVA, is groen de enige partij die in de opiniepeilingen op winst staat.

Eerlijk merk:

Van Besien wil vooroordelen wegnemen om nog meer mensen te overtuigen.

Hij beweert dat het groene programma heel gematigd is. Hij pleit voor een verschuiving van belasting op arbeid naar belasting op vermogens en vervuilers. -> is ook een Europese aanbeveling!

Hij maakt van groen! Een eerlijk en geloofwaardig merk.

Wouter Beke (38):

-> enige Vlaamse partijvoorzitter die regeringsonderhandelingen van dag 1 tot dag 541 heeft meegemaakt.

Hij is even koninklijk onderhandelaar geweest -> missie niet tot goed einde kon brengen.

Ad onderhandelingstafel haalde hij binnen wat voor CD&V cruciaal was: splitsing v BHV en een grote 6^e staatshervorming.

Imago:

Beke heeft Di Rupo I mogelijk gemaakt.

Kantelmoment was toen CD&V NVA Isliet. -> veel politieke moed!

Bruno Tobback (43):

-> buitenbeentje: nieuwe zakelijkheid is niet aan hem besteed.

Deze sp.a-voorzitter kan hard blaffen bijten.

Stijlbreuk:

De komst van Bruno Tobback = stijlbreuk vr de Vlaamse socialisten, maar uitdaging blijft wel hetzelfde: de socialisten weer doen winnen.

-> dit doen ze door meer aansluiting te vinden met de brede middenklasse.

BHV in 4 punten:

Midden september kwamen de onderhandelaars tot een historisch akkoord over BHV.

-Kieskring BHV wordt gesplitst

-gerechtelijk arrondissement BHV wordt gesplitst

-Wie in VL woont, kan bij de kiezingen NIET meer op Brusselse politici stemmen

-Inwoners vd 6 faciliteitengemeenten zullen kunnen kiezen of ze stemmen in het Brussels Gewest, dan wel in Vlaams gewest.

Schuldig verzuim – De cijfers

België is vr de 3^e x in 30j tijd geslaagd een politiek akkoord te vinden over een grote saneringsoperatie. (er was wel externe druk voor nodig)

Het ene land na het andere -> stelt drastische besparingsplannen op. Maar België niet.

Politieke partijen -> onderhandelen over de vorming v/e regering lijken blind te zijn.

Financiële markten in BE -> zakken dieper weg

Rente die ons land moet betalen om overheidsschuld te financieren -> gaat steeds slechter

Europese Commissie dreigt met een boete als BE niet dringend een begroting indient.

Wrijving tussen liberalen en socialisten & de onderhandelaars slagen er wekenlang niet in een begrotingsakkoord af te sluiten.

Ratingagentschap Standard & Poor's verlaagd de rating van BE -> binnen 24u hebben de onderhandelaars elkaar gevonden. = externe druk

Grootste saneringsoperatie staat op naam v Wilfried Martens (8procent bbp).

-> hij moest drastisch saneren omdat een budgettaire ontsporing dreigde.

2^e: Elio Di Rupo (4% bbp)

3^e: Jean-Luc Dehaene (2% bbp)

-> om te kunnen toetreden tot de euro werd hij gedwongen het Globaal Plan te ontrollen

Zilverfonds:

Moraal -> BE slaagt er zonder dringende noodzaak niet in de overheidsfinanciën op orde te brengen. In goede tijde -> met geld gestrooid. Er blijft niks over voor de perioden van crisis.

Slechts 1 poging geweest om geld opzij te zetten voor stijgende kosten vr gezondheidszorg en pensioenen die op ons afkomen. Dat was baanbrekend. (Vande Lanotte richtte het Zilverfonds op) -> eindelijk een politicus die verder keek dan de volgende verkiezing.

Zilverfonds -> duwde de schuldgraad nr beneden. Geld kon niet gebruikt worden om de pensioenen te balen, omdat het geïnvesteerd werd in Belgisch schatkistpapier.

Toch was het een nobele poging om de toekomstige pensioenen veilig te stellen.

Aanmodderen:

2008 -> financiële crisis, overheid moest miljarden euro's op tafel leggen om de banken te redden. De regering moest een saneringsplan opstellen van 16 miljard euro om de komende jaren de begrotingsdoelstellingen te halen. Dit om in 2015 weer met een begrotingsevenwicht te kunnen aansluiten.

Lukt dit? -> dan teruggekatapulteerd nr begin 2000, toen was er ook een sluitende begroting.

Dan weer de keuze: bereiden de politici de toekomst vd volgende generaties voor en zetten ze een extraatje opzij, of doen ze dat niet en plegen ze net als hun voorgangers schuldig verzuim?

De Joop Zoetemelk van Europa

Id Europese begrotingskoers zit BE bij de start v 2012 redelijk vooraan ih peloton.

Voorbij 2 jaar reden we als een budgettaire Joop Zoetemelk ih wiel vd Europese kampioen, de Duitse economie. (Joop Zoetemelk = wielrenner. Hij heeft vaak de Tour de France uitgereden).

In vergelijking met de rest v Europa doet ons land het verbazend goed, hoewel we 1,5 jaar lang geen federale regering hadden.

Onze toekomstige besparingen vallen mee in vergelijking met buurlanden.

BE sluit 2011 af met een begrotingstekort van 3,6% vh bbp -> we leven voor 3,6% van onze jaarlijkse welvaart boven onze stand.

39% is al afgelegd.

Hoe heeft BE dat klaargemaakt? -> door ih wiel te rijden vd goed draaiende Duitse economie.

-> die leverde voor BE exportbedrijven werk op en dus winst en jobs en ook belastinginkomsten vr de staat.

Nu nog 61% -> dat wordt pijnlijker dan het 1^e deel.

-> omdat we vanaf nu niet meer enkel Duitsland kunnen volgen

-> de staatsschuld blijft hoog, waardoor we kwetsbaar zijn vr het gevaar op de weg nr dat herstel uit koers te worden geslagen.

(VK moet nog 82% afleggen, Duitsland nog 41%)

Start met een struisvogeldebat

Na 541d onderhandelen -> Elio Di Rupo eed afleggen bij koning Albert.

Er was heel wat gedoe over het Nederlands van Di Rupo, en de holebibeweging hoopt dat hij zijn vriend ah publiek zal tonen.

Ze hadden het ook over het gewicht, de maten en de outfits vd nieuwe minstier.

Waarheid:

-> Interventies om banken te redden en economische crisis hebben de begrotingstekorten doen oplopen.

We moeten het jaarlijks tekort terugdringen en de schuld afbouwen als we de groei willen ondersteunen en ons sociaal model willen vrijwaren.

Di Rupo wil overheidsschuld voor 2012 op 2,8% vh bbp hebben. -> sandering van 11,3 miljard euro.

-> dit is ook gebaseerd op een economische groei van 0,8%

Belgische economie ih 3^e kwartaal v 2011 is gekompen met 0,1%. 2 opeenvolgende kwartalen v negatieve groei worden bestempeld als een recessie.

Als dit gebeurd dat de economie komend jaar zou terugvallen op niet veel meer dan een nulgroei dan mag de nieuwe regering op zoek gaan naar zo'n 1,5 miljard euro extra om de fiscale minderontvangsten en de sociale meeruitgaven op te vangen en om het begrotingstekort volgens de Europese eisen onder de 3% vh bbp te houden.

De 6 meerderheidspartijen, vooral Open vld en cd&v richtten hun pijlen liever op de nva als politieke dienstweigeraar en kozen vr dezelfde struisvogelhouding.

Oppositiepartijen Vlaams Belang en Groen wezen DI Rupo wel op het drijfzand onder zijn begroting.

Voogdij:

Europese voogdij over België en zijn overheidsfinanciën.

-> bewijs hiervan was het onderbreken vd Europese top voor de vuurdoop van Di Rupo.

Door schulden crisis wordt het Europese korset steeds strakker aangetrokken.

Ons land sinds 2009 -> gevat door een procedure bij de Europese Commissie om zijn 'buitensporige tekort' vanaf 2012 op minder 3% vh bbp te brengen.

Juni: 6 Europese aanbevelingen over een structurele sanering v onze overheidsfinanciën, de verdere herstructurering vd bankensector, een verhoging vd pensioenleeftijd, de activering v werklozen, een hervorming vd loonindexering en het opdrijven vd concurrentie op de energiemarket en id distributiesector.

Europese controle hierop -> goedkeuring v/e zogenaamde sixpack dr het Europees Parlement.

Het is op eieren lopen voor DI Rupo -> te hard en te snel saneren kan de economie nog meer in ademnood brengen.

Dat heeft dan weer een negatieve impact op de overheidsfinanciën, terwijl ons land door zijn hoge overheidsschuld al uiterst kwetsbaar is vr vertrouwenscrisisen op de financiële markten.

BELGIË:

1970

-4 taalgebieden, 3 economische gewesten, 3 culturele gemeenschappen:

1^e staatshervorming = einde van unitaire België -> grondwet erkent nu 4 taalgebieden, 3 economische gewesten en 3 cultuurgemeenschappen.

Vlamingen vragen vooral culturele autonomie, Walen sociaaleconomische bevoegdheden.

Cultuurgemeenschappen opgericht met cultuurraden -> bestaan uit de taalgroepen in

nationale parlement en worden bevoegd voor cultuur -> Cultuurraden -> decreten ->

uitgevoerd door ministers van Cultuur in federale regering waarvan elke taalgroep er een heeft.

Minister -> taalparitair samengesteld & alarmbelprocedure in nationale parlement

1980

-eigen parlementen, eigen regeringen:

Mislukking Egmontpact -> 2^e stap in staatshervorming

Cultuurgemeenschap -> Franse, Vlaamse en Duitstalige Gemeenschap, ook bevoegd voor persoonsgebonden aangelegenheden.

Gemeenschappen -> eigen parlement, regering, los van federaal niveau

Er worden 2 gewesten opgericht: Vlaams en het Waals gewest, elk met een regering en een parlement.

VL -> regering en parlement van Vlaams Gewest smelt samen met die van Vlaamse Gemeenschap.

Akkoord over oprichting Arbitragehof (later: Grondwettelijk Hof)

1988-1989

-nieuwe bevoegdheden, nieuwe financiering:

3^e staatshervorming -> bevoegdheden pakket is indrukwekkend.

Gemeenschappen -> bevoegd voor onderwijs

Gewesten -> bevoegd voor Ruimtelijke Ordening, Leefmilieu, Natuurbehoud, Economie, Energie, Openbare Werken, Mobiliteit en Werkgelegenheid.

Brussel was een volwaardig derde gewest, eigen parlement en regering.

Nieuwe financieringswet

1993

-een volwaardige federale staat

4^e staatshervorming -> invulling van 3^e staatshervorming.

Gewesten en gemeenschappen kunnen internationale verdragen sluiten met betrekking tot de materies waarvoor ze bevoegd zijn.

Parlementen, raden van deelstaten -> rechtstreeks verkozen

Brabant wordt afgeschaft -> vervangen door VL-Brabant en Waals-Brabant

2001-2003

-Extra bevoegdheden in Lambermont- en Lombardakkoorden

Gewesten -> meer bevoegdheden -> Buitenlandse Handel, Landbouw,

Ontwikkelingssamenwerking, administratief toezicht op de gemeenten en provincies.

Herfinanciering van gemeenschappen.

gewesten -> bijkomende fiscale armslag
Bevoegdheden Grondwettelijk Hof -> uitgebreid.

Het eerste luik vd staatshervorming: de splitsing van BHV

Probleem?

jaren '60: België opgedeeld in 4 taalgebieden

- Nederlandstalige Vlaams Gewest
- Franstalig taalgebied
- Duitstalige gemeenschap
- tweetalige Brussel

Grenzen v gemeenten, arrondissementen, politiezones, kieskringen of gerechtelijke arrondissementen respecteerden de taalgrens

-> uitzondering: de tweetalig kieskring en gerechtelijk arrondissement BHV!

Oplossing vr Vlamingen: splits het en respecteer de taalgrens

Oplossing Franstalige: verleg de taalgrens zodat BHV er in valt.

Akkoord i/e notendop.

Kieskring en gerechtelijk arrondissement w gesplitst.

Inwoners VL -> id verkiezingen vr de Kamer en vr het Europees Parlement niet meer op Brusselse politici kunnen stemmen. + verkiezingen vr de Senaat afgeschaft.

Inwoners 6 faciliteitengemeenten -> kiezen of hij/zij ih Burssels Gewest stemt, dan wel ih Vlaams Gewest.

Kritiek.

-Franstalige kant:

FDF zette zijn alliantie met MR stop -> FDF vindt dat de taalgrens ondoordringbaar wordt en de Franstalige onderhandelaars hun eis tot de uitbreiding v Brussel hebben laten vallen.

-Vlaamse kant:

Franstaligen krijgen veel rechten id faciliteitengemeenten.

Ook kritiek op het extra geld dat de Brusselse regering id nieuwe financieringswet krijgt, wat gezien wordt als een compensatie vr de splitsing van BHV

BHV voor beginners

BHV?

kieskring BHV (Brussel-Halle-Vilvoorde) = een buitenbeentje. = enige kieskring die zich uitstrekt over 2 taalgebieden.

BHV -> 19 Brusselse gemeenten & 35 gemeenten uit VL-Brabant, waaronder 6 faciliteitengemeenten.

Hierdoor -> Franstalige partijen -> stemmen ronselen in VL-Brabant bij federale en Europese verkiezingen.

Wrm politieke heibel over BHV?

Franstalige partijen kunnen tot ver in Vlaanderen kiezers lokken -> het wekt de verfransing id hand

vrezen Vlamingen.

Franstaligen kunnen in VL-B wel op Franstalige lijsten uit Bssl stemmen

Vlamingen in Waals-Brabant niet op Vlaamse lijsten uit Brussel

-> zij zien dit als discriminatie.

Grondwettelijk Hof, oordeel -> BHV is in strijd met het gelijkheidsbeginsel: omdat er in tegenstelling tot de rest v VI in VI-B gn provinciale kieskring is.

Wrm geraakt men er niet uit?

Het arrest vh Grondwettelijk Hof -> tegen 2007 een oplossing BHV

Nu, 3 jaar verder, nog niets (ondertussen wel).

Het kwam niet echt tot onderhandelingen.

Is een stemming niet de meest eenvoudige oplossing?

Neen.

Als vlamingen wetsontwerp willen stemmen -> Franstalige roepen alarmbelprocedure in -> Kwestie zal dan voor 30 dagen bij de federale regering belanden = zo goed als zeker de val vd regering!

Wat eisen de Franstaligen in ruil?

Franstalige compensatielijstje vr splitsing BHV = lang.

Eisen die voor VI onaanvaardbaar zijn:

- uitbreiding van Brussel
- zaken waarover al onderhandelt is, maar gn akkoord is gevonden
- Fr stemmen id Vlaamse Rand v Brussel
- meer bevoegdheden Fr. Gemeenschap over scholen, bibliotheken in de Rand.
- ...

Het 2^e luik vd staatshervorming: de beperkte reorganisatie vd Brusselse overheid (Interne Brusselse hervorming)

Probleem?

Org. vd overheid in Brussel = zeer complex.

In Vlaanderen klinkt de kritiek dat Brussel veel geld kost en dat het verspilt wordt door een te complexe organisatie.

Brussel vind dat ze ondergefinancierd is en vroeg meer geld.

Het akkoord i/e notedop.

2 bel! beslissingen -> aantal sociale huisvestingsmaatschappijen wordt gehalveerd

- > nieuwe afspraken voor openbare netheid: straatvegers werken vr gemeente, afvalophaling voor het Gewest.

Het akkoord in detail.

6 politiezones blijven -> maar meer samenwerken. Coördinatie vh veiligheidsbeleid -> Gewest

Er komt reflectieorgaan vr veiligheid -> zonechefs vd politie en het parket

Functie gouverneur Brussel verdwijnt. Functie was al tijd niet ingevuld dus verdwijnt nu ook gewoon.

-> was om de hulpdiensten te coördineren, nu doet dat het Brussels Gewest.

Vice-gouverneur blijft wel -> waken over taalwetgeving

Gemeenten -> mobiliteitsplannen inpassen in dat vh Gewest.

Zo niet -> subsidies verliezen.

Sociale huisvestingsmaatschappijen (33) -> gehalveerd

Gemeenten -> reinigen vd straten

Gewest -> afvalophaling, uitbating containerparken

Enkele procedures vr stedenbouw worden eenvoudiger.

Kritiek.

Het mocht ambitieuzer -> in vergelijking met de compensatie vr het plan, een extra financiering, lijkt de Brusselse inspanning klein.

Reinigingsdiensten -> vrezen dat ze loon zullen moeten inleveren., omdat de gemeentewerkers minder verdienen dan hun collega's die vr het gewest werken.

Het 3^e deel vd staatshervorming. België krijgt een nieuwe financieringswet.

Probleem?

vorige financieringswet dateert vd staatshervorming v 1989.

-> legt de budgetten vd federale overheid en de deelstaten vast op 2 manieren:

1. Belastingen, zoals de personenbelasting, vennootschapsbelasting en de BTW -> meeste wordt doorgestort ad deelstaten.
2. Deelstaten hebben de vrijheid om over belastinginkomen te beslissen.

4 problemen rond financieringswet:

1. federale dotaties ad deelstaten stijgen zeer snel. Dubbel probleem vr de federale regering: ze dragen via pensioenen en gezondheidszorg de vergrijzingskosten & moet steeds groter deel vd inkomsten afstaan ad deelstaten.
2. Vl wil meer ruimte om zelf fiscaal beleid te voeren.
3. Oude financieringswet -> pervers effect : rijke regio's moeten solidair zijn met de armere en krijgen dus minder dotaties.
4. Brussel vond zichzelf ondergefinancierd.

Het akkoord in een notedop.

-Federaal:

Federale dotaties stijgen minder snel -> federale kas loopt minder snel leeg

Federale regering blijft een klein verlies hebben

-Belastingen:

deelstaten -> meer ruimte om belastingbeleid te voeren

deelstaten mogen ook korting geven op sociale bijdragen -> aantrekkelijker maken dus

deelstaten mogen ook korting geven op belastingen voor bv milieuvriendelijk gedrag

-Perverse effecten:

Deze verdwijnen!

Een regio die armer is kan beroep doen op solidariteit, maar zal nooit per inw rijker kunnen worden dan een rijke regio.

-Brussel:

Brussels Gewest -> extra budget v 461 miljoen euro in 2015. -> moet ½ nr mobiliteit, onderwijs en taalpremies gaan

Kritiek.

N-VA vreest -> Vlaanderen een veel grotere tegenvallende economische groei gaat hebben dan andere deelstaten.

Kritiek op de financiering v Brussel.

Vrees blijft dat een vd problemen vd vorige financieringswet niet blijft opgelost: de onderfinanciering vd federale overheid die de vergrijzingskosten moet betalen.

4^e luik vd staatshervorming: nieuwe bevoegdheden vr de deelstaten

Probleem?

Vlaanderen is vragende partij om meer beleid te mogen voeren -> zonder inmenging Franstaligen.

Argument -> Vlaamse arbeidsmarkt is compleet anders dan Waalse of Brusselse.

Werkloosheid in VL = laag, probleem om ouderen ad slag te houden

Werkloosheid Wallonië & Brussel -> hoger, vooral jongerenwerkloosheid

Wat zegt het akkoord?

Arbeidsmarkt:

-regels arbeidsrecht, sociale zekerheid en loonbeleid blijven federaal

-gewesten mogen controleren of werklozen wel beschikbaar zijn vr de arbeidsmarkt en hen ook sanctioneren. + RSZ-kortingen toekennen

-Gewesten ook bevoegd voor arbeidsmarkt bemiddeling vr leefloners, betaald educatief verlof en loopbaanonderbreking id openbare sector.

-Gewesten bevoegd voor economische migratie

Gezondheidszorg:

-Gemeenschappen bevoegd voor ziekenhuisnormen. Financiering ziekenhuis blijft federaal

-Gemeenschappen bevoegd voor rusthuizen, rust- en verzorgingstehuizen en dagverzorgingcentra

-alleen deelstaten -> gezondheidspreventie

Gezinsbijslag:

-Gemeenschappen bevoegd voor kinderbijslag

Justitie:

-Deelstaten -> positief injunctierecht: kunnen het parket bevelen extra aandacht te geven ah vervolgen v bep misdrijven

-Deelstaten -> meer bevoegdheid in jeugdsanctierecht

Mobiliteit:

-deelstaten -> bepalen snelheidsbeperkingen op de openbare weg (niet op autosnelweg!), regels ivm plaatsen v verkeersborden,...

- Deelstaten -> controle op binnenscheepvaart, rijopleidingen en technische keuring voertuigen
- deelstaten -> zelf budget ad NMBS geven vr extra investeringen MAAR men heeft samenwerkingsakkoord hiervoor nodig.

Het vlinderakkoord: 6^e Belgische staatshervorming

Overzicht van wat er allemaal verandert:

*Splitsing BHV, deel 1

- > kieskring w gesplitst: id 6 faciliteitengemeenten rond brussel krijgen inw een dubbele stembrief -> zo kunnen ze nog vr Franstalige kandidaten uit Brussel stemmen.
- > Benoeming burgermeesters in faciliteitengemeenten blijft bevoegdheid vd Vlaamse regering.
- > oprichting metropolitane gemeenschap: overlegorgaan tussen Brussel en het gebied eromheen
- > Hervorming Senaat: niet rechtstreeks meer verkozen, maar door Gewesten en Gemeenschappen
- > soepelere regeling vr de stemmen van Belgen ih buitenland
- > een veiligheidsbeleid: zonder fusie vd 6 huidige politiezones
- > 19 Brusselse gemeenten moeten mobiliteitsplannen en parkeerbeleid beter op elkaar afstemmen
- > ontwikkeling stedenbouwkundige visie
- > sociale huisvestingsmaatschappij w gehalveerd -> efficiëntieredenen

*Financieringswet

- > Federale staat -> overdracht v 17 miljard euro bevoegdheden nr deelstaten
- > Deelstaten: 10,7 miljard euro fiscale autonomie + responsabilisering: gewesten die goede economische resultaten boeken worden beloond
- > Brussel: 461 miljoen euro per jaar bij -> helpt moet nr veiligheid, mobiliteit, taalpremies en onderwijs
- > Verlies Wallonië: 10 jaar gecompenseerd, dan 10 jaar afgebouwd
- > regio's die CO2 uitstaat doen dalen worden financieel beloond

*Splitsing BHV, deel 2

- > Parket BHV: doormidden geknipt -> Nederlandstalige procureur in Halle-Vilvoorde
- > Brussel: tweetalige procureur
- > rechtbank BHV blijft in Brussel: zowel nederlandstalige als franstalige rechtbank
- > In eigen taal worden berecht? -> brief schrijven volstaat

*Politieke vernieuwing

- > In 2014: samenvallende verkiezingen -> federale parlement blijft voor 5 jaar.
- > Vlaams Parlement kan met 2/3 meerderheid beslissen een andere datum te kiezen: anders vallen de verkiezingen altijd samen.
- > Ministers: 5 % loon inleveren
- > Geschaafd ad uittredingsvergoedingen en pensioenregeling

- > komaf gemaakt met schijnkandidaten
- > Dotatie vr Koninklijke familie -> voor 2 jaar bevroren

*Bevoegdheden

- > arbeidsbeleid, kinderbijslag, ouderenzorg en delen vd gezondheidszorg -> deelstaten
- > Brandweer & civiele bescherming -> federaal
- > verkeerswet gedeeltelijk -> gewesten

Vlaamse commentatoren: 'zesde staatshervorming is geen eindpunt'

Vlaamse krantencommentaren: er is geen radicale omwenteling gebeurd en het zal niet de laatste staatshervorming zijn.

Ze vereenvoudigen de zaken niet, ze maken het enkel maar ingewikkelder.

Sociaaleconomische bevoegdheden worden maar half overgedragen nr de regio's (arbeidsbeleid bv) Brussel is gwn een ramp

→ allemaal toekomstige conflictstof

Typisch Belgische staatshervorming

-> 6^e staatshervorming bevat veel pagina's en afspraken, net zoals de vorige 5. Maar heeft geen gemeenschappelijke visie. Men had 2 visies, beide partijen heeft men een stukje gegeven van wat ze wilden en waarmee we wel een tijdje mee kunnen leven, maar dan...

Omstreden herziening Grondwet goedgekeurd

Bevoegde Kamercommissie -> voorstel tot herziening artikel 195 vd Grondwet goedgekeurd.

Herziening is nodig om het akkoord over de 6^e staatshervorming tussen de 8 partijen integraal te kunnen uitvoeren.

Kritiek:

Vlaams Belang en N-VA waren tegen het voorstel, maar haalden geen meerderheid zoals verwacht.

Tevredenheid:

Blij dat de 1^e parlementaire stap id uitvoering vh communautair akkoord is gezet.

Teken dat de 8 partijen (cdH, PS, Ecolo, MR, Open Vld, CD&V, Groen, FDF) voort willen maken met de realisatie vd staatshervorming.

De Europese breuklijn loopt dwars door België – hopen op verandering (De Wever)

5 landen die hun sociale uitkeringen het meest toenemen vanaf de invoering tot de euro tot net voor het uitbreken vd crisis: Portugal, Italië, Ierland, Griekenland en Spanje -> PIIGS

Crisis altijd toegeschreven aan bankiers, speculanten en financiële markten. -> ze hebben er ook idd toe geleid grotere problemen kwamen.

Maar vele Europese landen leefden al decennia boven hun stand.

De euro diende als slaappil, maar sommige verheden bleven wakker.

Heel europa kijkt naar besparingen id uitgaven, men probeert nog steeds met hogere inkomsten het tekort te beperken -> men riskeert daardoor het tegenovergestelde te bereiken van wat men wil.

Kloof tussen WG en vakbonden is groter dan ooit – de schaduw vd sociale verkiezingen

Na nationale staking – sociale verkiezingen van mei in vizier -> zorgt voor een verdere radicalisering vd vakbonden.

Regeerakkoord -> blaam vr de sociale partners.

Regeringspartijen over eens om stappen te doen -> activiteitsgraad 55+ te verhogen

Vakbonden en WG slaagden er niet in om gezamenlijke evaluatie vh Generatiepact te komen.

Kloof tussen vakbonden en WG is id loop v 2011 enkel groter geworden -> Ergernis WG's dat bv vakbonden de loonkostenprobleem van België blijven ontkennen.

In 2012: kloof nog uitgediept, algemene staking = onvermijdelijk. Vakbonden willen de druk op de regering maximaal opvoeren.

Vakbonden hopen met een radicale verhouding stemmen binnen te halen.

ACV staat op 1^e plts, dan ABVV en dan ACLVB.

Vakbonden zullen pleiten voor een royaal loonakkoord -> want de stijgende koopkracht zal de economische groei ondersteunen.

WG zullen het klassieke pleidooi houden voor loonmatiging.

Paasbloemen of chrysanten – angstig wachten op nieuwe groene scheuten

2012 -> recessie. Angstig afwachten op herstel die een nieuw begin aankondigen.

Belgische economie kwam tot stilstand en krimpt zeker heel de winter. Ten vroegste tegen het voorjaar morgen de eerste signalen op beterschap verwacht worden.

Hopen op paasbloemen voor Belgische economie -> economie beter met Pasen

Anders mss chrysanten die symbool taan vr een nieuw begin -> economie beter tegen de herfst.

Enig herstel nog geen sprake van -> conjunctuurindicatoren verkeren in vrije val.

Merkel & co wachten af in welke mate de financiële markten de Europese overheden en banken, samen verlegen om honderden miljarden euro's herfinanciering, van vers geld te voorzien.

ECB -> inspanning verlichten door geldkraan op te draaien en veel meer overheidsobligaties te kopen -> MAAR verzet v Duitsland!

België kampt ook met stijgende renteverschillen.

Recessie te wijten aan beleidsfouten -> aanpak vd Europese schulden crisis heeft niet alleen het vertrouwen vd bedrijven en gezinnen onderuit geschopt, het heeft ook het Europese banksysteem gedestabiliseerd.

In principe -> banken vers kapitaal moeten ophalen om de gestegen risico's vd overheidsobligaties in hun portefeuille af te dekken. Maar kapitaal is niet te vinden, dus: bouwen de banken hun balansen af door activa te verkopen en minder kredieten toe te staan.

Ook Belgen voelen de recessie van 2012:

-Werkloosheid gaat onvermijdelijk de hoogte in -> Het bedrijfsleven tijdens de Grote Recessie 08-09

heeft heel wat reserves genomen en nog niet de tijd gehad om die weer voldoende aan te vullen.
-Belastingverhogingen en besparingen om het overheidstekort te beperken nemen een hap uit het gezinsbudget.

Economen vrezen dat sanering vd Europese overheidsfinanciën te vroeg komt -> Europa zal in een nog diepere recessie storten.

Regering moet nog enkele miljarden vinden, terwijl het al bijzonder moeilijk was om enkele honderden miljoenen te vinden.

Als Europa, of desnoods de ECB, niet snel met een antwoord komt, dan dreigt 2012 een jaar vr de geschiedenisboeken te worden.

Een jaar van ingrijpende hervormingen – Belgische banken staan voor grote uitdagingen

Europese bankautoriteit -> Grote banken tegen midden 2012 -> kernkapitaalratio van 9% halen
Europees niveau -> kapitaaltekort van 115 miljard.

In BE -> banken zouden geen kapitaal moeten bijtanken.

MAAR, KBC -> bang afwachten hoeveel geld de geplande desinvesteringen precies ih laatje zullen brengen.

Bij tegenvallende resultaten -> KBC Groep zal in 2012 onvoldoende middelen verzamelen om haar kapitaal te versterken.

Vraag is: KBC tegen 2013 7 miljard overheidssteun terugbetalen en tegelijkertijd zijn kapitaalreserves op peil houden?

Zo niet -> bank komt in buitenlandse handen.

Instellingen BNP Paribas Fortis, Dexia en KBC -> voorbije jaren hun activiteiten, balans en schuldenlast afgebouwd. -> hierdoor kreeg winstgevendheid een knauw en werden ze gedwongen businessmodel te herbekijken.

Staatsbank Dexia staat voor een grote uitdaging. -> altijd leider geweest id openbare en de sociale sector, maar de tijd dat ze zelf goedkoop geld kon lenen en mager kon doorschuiven is voorbij.
Bank zal eerst het geschonden vertrouwen vd klanten en de eigen medewerkers moeten terugwinnen.

Ook bankentaks wordt in 2012 hervormd.

Risicovolle gedrag van banken zal de belastingsbalans uitmaken.

Taks moet miljard euro opbrengen -> winst vd banken zal flink afgeroomd worden.

Bel! hervorming 2012: spaar- en zakenbanken van elkaar scheiden.

BNP Paribas Fortis -> zijn niet voor deze plannen -> ze vrezen dat ze Belgische bedrijven niet langer zullen kunnen begeleiden bij hun financiering en expansie.

Financiering v ondernemingen wordt dit jaar sowieso een probleem.

Economische achteruitgang betekent voor de banken hogere kredietverliezen en striktere aanpak v krediet- en herfinancieringsdossiers.

Bovendien: banken geraken zelf niet langer aan liquiditeiten op de interbankenmarkt.

Het moet vd ECB en de Belgische spaarder komen.

Kredieten zullen duurder en schaarser worden.

Behoedzaam op weg – autoconstructeurs zijn voorzichtig

2012: autofabrieken blijven voorzichtig

2011: mooi jaar voor Audi, Ford en Volvo.

2009 -> bar slecht jaar voor de autoproductie

Autofabrieken blijven voorzichtig door de onzekerheid id markt.

Door het recordjaar was er ook een tewerkstellinggroei, die ook dit jaar nog eens zal toenemen.

Ford genk -> nog steeds tijdelijke werkloosheid voor WN id ploegsystemen van 3 tt 4 dagen per maand. Vooruitzichten zijn wel goed: 2013-2014 start productie nieuwe modellen.

Begin v/e uitputtingsslag – Albert Heijn maakt groei Belgische ketens moeilijker

Albert Heijn -> expansie naar België. Tegen 2016 wil men 50 AH's in België.

Nederlandse keten -> lage prijzen.

1^e vestiging v AH -> concurrenten werden wat goedkoper.

Colruyt blijft volgens TestAankoop toch de goedkoopste keten vh land.

Is er eigenlijk nog wel plaats vr AH? -> het kan in ieder geval niet meer profiteren van verzwakte concurrenten.

Carrefour heeft zich herpakt na een moeizame herstructurering.

Aldi en Lidl staan er ook sterker voor.

Makro richt zich niet enkel op zelfstandigen, maar ook op gewone consument.

Besparen voor de liberalisering – NMBS moet concurrentiestrijd gezond aanvatten

Tegen zomer 2012 -> regering Di Rupo een schema klaar voor 'organisatorische vereenvoudiging' vd NMBS Groep -> staat ih regeerakkoord.

Op dit moment: toplui NMBS Holding, spoorexploitant NMBS en infrastructuurbeheerder Infrabel elkaar voortdurend ih haar -> het hertekenen vd structuur botst vermoedelijk op heel wat verzet bij de vakbonden.

2012 -> moet 145 miljoen euro extra worden bespaard bij het spaar.

Besparingsdruk neemt ook toe door liberaliseringsagenda v Europa.

Eind 2012 -> Europese Commissie wil de volgende fase vd liberalisering vh spoorverkeer opstarten maw: binnenlandse reizigersverkeer openstellen voor concurrentie.

NMBS Groep kan dus maar beter financieel gezond zijn om die strijd aan te gaan.

Resultaat bij reizigersvervoer en vooral het goederentransport kleurt nog altijd rood.

Geen stenen zonder steun – pessimisme steekt de kop

Vastgoedsector = tevreden als in 2012 de nominale woningprijzen niet dalen.
Bouwsector -> voor het eerst sinds de crisis pessimistisch.

Vlaamse compensatiemaatregelen blijven uit.
Aantal bouwvergunningen bereikt laagste peil vd 21^e eeuw.
Orderboekje bij aannemers staat laag.
Helft heeft geen opdracht in april.

Ook id infrastructuurwerken -> pessimisme.
Vlaamse regering kondigde wel investeringen aan in wegen -> maar kan niet doorgaan omdat ze moet besparen.

Positief nieuws uit de kantoormarkt -> prijzen per m² duiken soms onder die vd kwaliteitwoningen.
Reconversie wordt een optie.

Torfs (CD&V): 'ACW handelt moreel onverantwoord'

Torfs (CD&V) keurt af dat het ACW blijft vasthouden aan zijn winstbewijzen in Belfius en roept de vakbeweging op om eerder 'ah algemeen belang te denken'.
Torfs krijgt steun van Jambon (N-VA) -> wil niet het juridisch verhaal, maar wel ethisch verhaal.

ACW-voorzitter Dveldtere gaf toe dat zijn beweging fouten had gemaakt ih Dexia-Dossier.
MAAR ACW blijft vasthouden ad winstbewijzen uit Belfius, opvolger van Dexia.

Torfs betreurt deze houding -> men kiest duidelijk juridische lijn, voor datgene waar men recht op heeft.
MAAR, win je op termijn je geloofwaardigheid terug? Kan er bij de bevolking wel een gevoel van algemeen belang blijven bestaan?

ACW verantwoord de keuze vr de winstbewijzen door te beloven om van Belfius een ethische bank te maken, die goede werken zal uitvoeren.

Hier plaatst men vraagtekens bij -> Dexia/Belfius is 2 x gered door overheidsgeld

De loodgieter moet met pensioen – Jean-Luc Dehaene

2011: België nam afscheid van JL Dehaene
BHV-akkoord → onderhandelaars hebben streep getrokken onder de vorige fase vd staatshervorming
Dexia-debacle: maakte pijnlijk duidelijk dat financiële expertise vr bankiers wr belangrijker wordt dan de kwaliteit van hun netwerk.

Dehaene -> al voorbij 70, maar nog altijd bestuurder bij grootste bierproducent AB InBev en voorzitter van Dexia.

Sinds 2010: geen politiek meer voor hem. -> men heeft nog 2 x beroep gedaan op Dehaene, en in juli 2007 was hij even bemiddelaar des Konings. → mission impossible zei hijzelf.

Dehaene als Koninklijke opdrachthouder -> hij moest basis leggen voor communautair akkoord. Hij werkte hieraan van eind 2009 tot de lente van 2010. En toen is hij gestopt met politiek.

Maar bestaande staatsstructuur is nu eenmaal wel 'Dehaenees' -> dat was ook de opdracht vr elke onderhandelaar.

Elio Di Rupo en De Wever stonden in 2010 vr dezelfde uitdaging -> bijna 20jaar oude model-Dehaene vervangen door een moderne communautaire constructie.

N-VA -> drong aan op een copernicaanse revolutie: artikel 35 uit grondwet activeren maw dat artikel bepaalt dat de federale overheid slechts bevoegd is vr de aangelegenheden die de grondwet en de wetten haar uitdrukkelijk toekennen. Het zijn de gewesten en gemeenschappen die uitmaken wat in België nog samen gedaan wordt door Vlamingen en Franstaligen.

-> dit artikel had Dehaene zelf geschreven, hij zegt: om een compromis te bereiken is alles goed, zelfs precies het omgekeerde vastleggen van wat er staat. -> dergelijke constructies leverden hem de bijnaam 'loodgieter' op.

Bij onderhandelingen vr regering -> N-VA eruit gewerkt en artikel 35 bleef dus id kast.

Maar de jonge voorzitters hebben wel kunnen splitsen wat de roemruchtige generatie-Dehaene voor zich uit had geschoven. Er kwam ook een financieringswet die een einde maakt aan het consumptiefederalisme.

Begroting v Di Rupo I lijkt er op die van Dehaene -> jammer genoeg!

Afgelopen met de gezelligheid – Steve Stevaert

Steve Stevaert = niet langer publieke figuur.

2003: als SP.A-voorzitter uitgeroepen tot politieke god.

Nu: schandaaldossiers op zijn politiek-zakelijke activiteiten hebben hem de das omgedaan.

Stevaert noemde zichzelf 'de demente koning van Limburg', taak: het volk verbinden en het volk verheffen.

In november 2011: deelde hij mee zijn politieke mandaten neer te leggen, en 2 jaar eerder trad hij af als gouverneur.

Op 57-jarige leeftijd: aanvraag voor zijn pensioen, om ook privé weer tot rust te komen.

Hij verloor zijn vader en broer.

En id media doken verkwikkelijke affaires op met zijn naam.

-> omstreden aankoop dr de stad Hasselt v/e weide vr het pukkelpopfestival van buddy en Vlaams Parlements lid Chokri Mahassine (SP.A)

-> zijn gevoeligheid vr vrouwelijk schoon brak hem zuur op door een afpersingsdossier met een Marokkaanse vrouw uit Brussel. Daarbij werden de schijnwerpers ook gericht op zijn relatie met advocaat Butenaerts en diens vader.

Hij is ook voorzitter geweest van Ehtias tijdens de bankencrisis van 2008.

2009 ging hij weg.

Vanaf dan: verscheidende voorzitters- en bestuursmandaten id publieke en private sfeer.

In een aantal domeinen voelde hij zich duidelijk thuis:

-Eten en drinken: zijn hotelopleiding, de horecazaken id stad Hasselt, zijn boekje Koken met Steve, zijn banden met de Hasseltse wijnmakersfamilie Onclin, zijn voorzitterschap van GaultMillau

- Mobiliteit: de gratis bussen in Hasselt, de snelle groei van DeLijn, grote Mobiliteitsplan voor Antwerpen, binnenscheepvaart over het Albertkanaal, binnenscheepvaart over het Albertkanaal, spartacusplan met sneltrams voor Limburg
- Energie: zijn periode bij Interelectra, groenestroomcertificaten die hij lanceerde, bestuursmandaten na 2009 bij Infrax, PubliT en Elia, voorzitterschap van een taskforce ,...
- Contacten en projecten in Cuba, Kenia, Vietnam

Deze opsomming illustreert ook dat niet elke 'stunt' van Stevaert even goed overdacht was, en zeker niet de financiële kant ervan. Maar daar kan hij niet meer op afgerekend worden, al niet meer sinds 2005.

Europa

Intussen op het Schumanplein

Ten tijde v Elio Di Rupo met de 5 regeringspartijen -> werd op het Schumanplein gesleuteld aan een vd meest ingrijpende bevoegdheidsoverdrachten ooit, naar Europa.

December 2011: Elio Di Rupo zal, als 1^e minister vh federale koninkrijk België, tijdens zijn 1^e Europese top kennis afnemen van zijn masorders, opgesteld in Berlijn door kanselier Merkel en haar bundesbankadviseurs, en vastgelegd in een bindende afspraak over een begrotingspact, zeg maar een budgettaire unie.

Zo'n begrotingspact = de voorwaarde die Duitsers hebben afgedwongen om nooddriftige eurolanden toe te laten een beroep te doen op noodfondsen die via omwegen afkomstig zijn uit de koffers vd ECB.

Die budgettaire unie -> dat eurolanden zich strekt moeten houden aan het Stabiliteitspact en hun begrotingstekort onder 3% en hun schuldgraad onder 60% moeten duwen.

Eurolanden -> te ver drijven -> financiële sanctie.

Commissievoorzitter Delors -> geeft toe dat de invoering vd euro fout werd aangepakt. -> de politieke integratie was onvoldoende gevorderd & enkele eurolanden gingen roekeloos lenen.

Als begrotingspact wordt aangenomen -> dragen de eurolanden het grootste deel van hun soevereiniteit over aan Europa.

Regering v Di Rupo -> w onderaannemer v Europa + federale parlement verliest een groot deel van zijn controle over de begroting en dus over de uitvoerende macht.

De eurocrisis heeft de Frans-Duitse verhouding duchtig door elkaar geschud.

Of het Duitse plan een oplossing biedt weet men nog niet. Bel! = zal de Europese centralisering door de bevolking gewaardeerd worden?

Soevereiniteit inleveren om de welvaart te bevorderen, dat kan de Europese burger begrijpen, maar om hem drastische saneringen te kunnen opleggen en vooral de banken overeind te houden ->

moeilijk uit te leggen.

Regering Di Rupo krijgt het daar nog moeilijk mee.

Storm id eurozone – 20 jaar vallen en opstaan

Eurocrisis dreigt in 2012 ook te blijven.

Duitse eenmaking 1989 leek de voorbode van een herenigd Europa.

Duitse bondskanselier Kohl beseftte beter dan wie ook dat een groot Duitsland de machtsverhoudingen in Europa dreigde scheef te trekken -> daarom was hij zelf de grootste support ve Europees federalisme, een politieke unie én een economische en monetaire unie om dat sterke Duitsland in te kapselen.

De Britten hoefden niet deel te nemen ad Europese munt, en ze blokkeerden een sociaal Europa. De 11 andere Europese lidstaten moesten hun sociale wensen bundelen in een tandenloos protocol buiten het Europees verdrag om en zonder de Britten

20 jaar later: zitten er meer dan dubbel zoveel landen om de tafel, maar fundamenteel is er in al die tijd weinig veranderd id basishouding die de hoofdrolspelers aannemen tegenover Europese integratie.

Parijs legt nog steeds het zwaartepunt vh Europese project bij de natiestaten en wil het een dikke vinger id pap vh bestuur van die eurozone.

Duitsland pleit nog steeds voor een federaal Europa, met een overdracht vd nationale macht naar sterke en democratische instellingen.

Ook de Britse houding is in 20 j tijd amper veranderd. Voor de Britten werd Europa een scheldwoord.

Nooit stond de euro dichter bij de afgrond dan in 2011.

De wittebroodsweken vh verdrag van Maastricht waren bijzonder kort -> in juni 1992 stemden de Denen het nieuwe verdrag bij referendum weg.

Op de crisis die ze daarmee uitlokten, was Europa niet voorbereid.

Amper een jaar na de top van Maastricht kwam Europa terecht in een recessie die het vertrouwen in een Europese economische en monetaire unie nog verder ondergroef.

ook de onvolkomenheden vh verdrag v Maastricht, een typisch Europees compromis, werden al snel duidelijk. Ook bleven de gemoederen beroeren: meer dan 1 stem betoogde dat de euro zou falen door de grote economische en arbeidsmarktverschillen.

Duitsers dicteerden wel de regels voor een extra stabiliteitspact: ze wilden dat de euro even sterk zou worden als de Duitse mark en dat de ECB een grotere versie van hun eigen Bundesbank zou zijn. De controle liet te wensen over. Toen Duitsland en Frankrijk in 2003 zelf ih rood gingen, werd het pact opzijgeschoven.

Solidariteit was id tijd v Maastricht een bel! thema, vooral bij de landen die nu worden omgeschreven als de PIGS.

Niet de politici, maar de markten bepaalden dit jaar het euronieuws. Op die manier kregen we een Europa met twee snelheden.

Op de top v december wilde Duitsland def. breken met de schuldencultuur door een grotere federale

sprong voorwaarts te maken en de begrotingsdiscipline in verdrag te betonnen -> Merkel kon de andere om de tafel overtuigen: zelfs de landen die nog niet aan de euro deelnemen, wilden niet het risico lopen afgesneden te worden van kern-Europa. Zo werd het 26 tegen 1. De Britse premier Cameron, die een te hoge prijs eiste om mee te werken aan een verdragswijziging, werd wandelen gestuurd.

Voor 2012 wordt het uitkijken hoever bondskanselier Merkel wil springen. De voorbije 20 jaar is Duitsland mondiger en zelfzekerder geworden. Duitsers zijn het ook moe de geldkraan van Europa te zijn.

President Herman Van Rompuy is in 2011 gegroeid in zijn functie. Hij durft nu zelfs de furie Merkel te trotseren door op zijn beurt te pleiten voor euro-obligaties en nog meer solidariteit.

Massale geldinjectie kan euro redden

Druk op Merkel is enorm. Alleen een drastische ingreep op grote schaal kan de euro nog redden. Europese bevolking kijkt onbegrijpend toe hoe de Europese politici het maar niet eens raken over een structurele oplossing voor de eurocrisis.

Wrm beginnen nu ook China en de VS zich met de eurocrisis te bemoeien?

Het wantrouwen in politieke daadkracht van Europa is compleet. Omdat de Amerikaanse beleggingsfondsen geen dollars meer durfden te lenen aan Europese banken, kwam de financiële afgrond deze week schrikwekkend dichtbij.

ECB heeft midden september 2011 twee banken een noodfinanciering van 575 miljoen dollar geven. Een alarmsignaal dat niet genegeerd kon worden.

De centrale banken van Europa, de VS, Engeland, Japan en Zwitserland kwamen samen tussenbeide om een bankencrisis zoals in 2008 te vermijden. -> ze beloofden de geldkraan met dollars minstens tot eind dit jaar helemaal open te draaien.

Men focust te zeer op drastische besparingen -> gevaarlijke strategie. Die besparingen dreigen de economische groei te fnuiken, kunnen de eurozone in een negatieve spiraal te duwen.

Wat kan leiden tot de val van de euro, het uiteenvallen van de Europese Unie en een wereldwijde recessie.

Hoe kan de eurocrisis dan wel opgelost worden en door wie?

Kernprobleem van Europa: gebrek aan geloofwaardigheid.

Grootste verantwoordelijkheid daarvoor: politici -> die moeten een uitweg bieden aan zwakke eurolanden, zoals Griekenland, zodat ze hun enorme schuldenberg op termijn kunnen afbetalen.

Tegelijk moeten politici voorkomen dat andere eurolanden hun begroting in toekomst nog ongestraft kunnen laten ontsporen.

Binnen Europa groeit een consensus dat euro-obligaties pas zinvol zijn nadat de begrotingsdiscipline binnen de eurozone is aangescherpt met strengere regels en geloofwaardige sancties.

Hoe krijg Europa de nodige tijd van speculanten om haar huishouden op orde te stellen?

Steeds meer landen en economen zien nog maar één uitweg: Europa moet een duidelijke scheidingslijn trekken tussen Griekenland en de rest.

Kwijtschelding van een groot deel van de schuld in Griekenland is onvermijdelijk. Europese banken moeten met belastinggeld gestut worden, zodat ze de klap kunnen opvangen en moeten de Grieken aan

boord vd eurozone gehouden worden.

Tegelijk moet Europa de eurolanden maximaal ondersteunen. Dat kan enkel door op grote schaal geld ih systeem te pompen.

Wrm gebeurt dat dan niet?

Omdat Merkel dat niet wil -> om historische redenen: jaren 20 – 30 leidde een gelijkaardige crisis tot een traumatische hyperinflatie in Duitsland -> geld was bijna niet meer waard.

Zolang de eurolanden solvabel blijven en de economie kwakkelt, zijn dat zorgen voor morgen. Het alternatief, de val vd euro, is veel erger.

De ijskast van Angela Merkel

In Duitsland spreken ze vd ijskastmomenten van kanselier Angela Merkel. Komt omdat Merkel, toen ze haar eerste man verliet, alleen de ijskast meenam.

Eerste bel! ijskastmoment in haar politieke carrière was de uitschakeling van haar beschermheer, bondskanselier Kohl, die in een mistige zaak van partijfinanciering was verstrikt.

Afgelopen 2 j, sinds uitbreken vd eurocrisis, reeg Merkel de ijskastmomenten aan elkaar. Tot grote ergernis vd meeste Europese regeringsleiders en de tenoren ih Europees Parlement. -> die konden maar niet begrijpen dat Merkel zich blijft verzetten tegen de uitgifte v euro-obligaties en tegen het opendraaien vd geldkraan door de ECB om noodlijdende eurolanden en wankele banken van verse middelen te voorzien.

Van Rompuy leek het over de hele lijn grondig eens met Merkel -> euro-obligaties kunnen alleen ah einde vd rit, wnnr de lidstaten hun begroting op orde hebben.

De europese top, midden december 2011, was voor Merkel weer zo'n ijskastmoment -> ze haalde haar ultieme slag thuis: de lidstaten krijgen een begrotingsunie opgelegd -> eel te lang was de euro een slaappil die de meeste lidstaten gevoelloos maakte vr de eigen begrotingspijnen. Daar komt nu een einde aan. -> de lidstaten die tegen de begrotingsunie zondigen, worden gestraft.

Di Rupo moest instemmen met de begrotingsunie.

Britse premier Cameron -> kon zich niet vinden id nieuwe afspraken -> Merkel zette hem koelweg ad kant (nog zo'n ijskastmoment). Het gevaar dat het VK als gevolg hiervan uit de Unie stapt of valt, leek Merkel niet bijzonder te verontrusten.

'Merkozy' werd een Europees jargonwoord voor de Franse-Duitse samenwerking, hoewel het aandeel vd Franse president Sarkozy id Europese bijsturing miniem was.

Europa en das Mädchen

Sinds het uitbreken vd eurocrisis heeft Merkel Europa politiek gestuurd.

Merkel haalde haar ultieme slag thuis: Europa krijgt een begrotingsunie opgelegd.

De verduitsing v Europa maakt Merkel ook tot schaduwpremier van België. Daarom koos knack-redactie haar tot Mens van het Jaar.

Op Merkel haar bureau id kanselarij: prent met een portret vd Russische keizerin Catharina de Grote. Wrm blijft onduidelijk. -> Catharina liet haar eigen man vermoorden die daarin een gelijkenis zien met de manier waarop Merkel haar voorganger Kohl opzette toen die in een schimmige zaak van partijfinanciering verstrikt raakte. Ook al was het Kohl, die Merkel liefdevol mein Mädchen noemde, die haar naar de top had gestuwd.

Anderen wijzen er op dat Merkel, net als Catharina ah hoofd staat van een rijk, in het geval van Merkel de Europese Unie.

Merkel heeft de EU-lidstaten naar een Europa volgens Duits model gemanoeuvreerd. De lidstaten moeten zelf hun staatsfinanciën in orde brengen. De euro-obligaties komen er voolopig niet en de geldkranen van de ECB blijven op het laagste debiet.

Kopstukken vd Europese Volkspartij hadden Merkel proberen te overtuigen dat alleen de uitgave van euro-obligaties en het openstellen vd geldkoffers vd ECB de euro kon beschermen tegen de aanvallen vd geldmarkt.

Merkel had haar slag thuisgehaald: Europa krijgt een begrotingsdiscipline opgelegd en wie zondigt, wordt bestraft. Alleen het VK gaat in verzet.

Elio DI Rupo moest instemmen met de begrotingsunie en met een beslissende overdracht van nationale soevereiniteit nr de Europese Unie. Een bevoegdheidstransfer opgelegd door Merkel.

Toen Merkel in 2000 aantrad (een Oost-Duitse!) als voorzitter vd christendemocratische CDU, betekende dat voor de partij én voor Duitsland een culturele revolutie.

Merkel werd vroeger lid van Demokratische Aufbruch, een vd oppositiegroepen onder de vleugels vd Evangelische Kerk. De groep werd ontbonden nadat was uitgelekt dat een vd leiders een Stasi-agent was.

Merkel wilde meewerken ad wederopbouw en de hereniging van Duitsland -> zij koos uiteindelijk vr de CDU. Na de eerste en meteen laatste vrije Oost-Duitse parlementsverkiezingen werd ze een vd woordvoerders vd christendemocratische regering. Na de Duitse hereniging ging haar politieke opmars pijlsnel. De steun van Kohl was doorslaggevend. Het belette Merkel niet om openlijk afstand te nemen van Kohl nadat de partij in financiële troebels was verzeild.

De EU zal nooit meer dezelfde zijn

Voor Europa is het isolement vh VK een slechte zaak.

Het was de dag dat Europa zich verenigde. Het was de dag dat Europa in 2 delen uiteen viel. Om de euro te redden, zullen 26 leden vd EU een fiscaal pact sluiten en de controle over hun belastingen en uitgaven, aan gemeenschappelijk toezicht onderwerpen. Als dat echt gebeurt, zal de crisis vd monetaire unie tot een politieke unie hebben geleid die er anders niet was gekomen. Even belangrijk is de beslissing vh VK om niet mee te doen: het is een breuk tussen een kern, met de grote meerderheid vd lidstaten en een kleine, verbrokkelde periferie. Hoe het ook afloopt, de Europese Unie is voorgoed veranderd.

26 vd 27 lidstaten zullen zich er wettelijk toe verbinden hun begroting in evenwicht te brengen, onder het toezicht vh Europees Hof van Justitie en dmv besparingsplannen die door de Europese Commissie moeten worden goedgekeurd. Meer nog: 17 leden vd eurozone zullen wss automatisch

sancties oplopen als hun tekort de 3% overstijgt. Welkom in een Duits Europa. In ruil: meer geld voor reddingsoperaties en ECB zal actiever optreden.

Duitsland betaald de rekening.

Cameron beweert dat hij de nationale belangen van VK heeft verdedigd. Op KT -> gelijk: want hij heeft een strengere regulering van financiële diensten verhinderd.

Op LT: ongelijk: zal invloed verliezen en zelfs minder inspraak hebben in regels van eenheidsmarkt.

Voor Europa is het geen goede zaak dat een van zijn grootste economieën, de basis van zijn belangrijkste financiële centrum, zich afzijdig houdt.

Europa zwaait met stok achter de deur

5 vragen over het begrotingspact.

Id strijd tegen de eurocrisis wordt veel heil verwacht van begrotingspact. Is dat terecht?

Het moge duidelijk zijn: er wordt veel verwacht van begrotingspact dat 25 van 27 Europese leiders gisteren plechtig ondertekenden. Alleen Gr.-Br. en Tsjechië doen niet mee.

Wat zijn de kernpunten?

1. De begroting van een land moet in evenwicht zijn of een overschot hebben.
2. Als het begrotingstekort toch hoger oploopt, moet een automatisch correctiemechanisme in werking treden. -> moet ingeschreven worden in de nationale wetgeving.
3. Landen die dat niet doen, kunnen door een ander land voor het Europese Hof van Justitie worden gedaagd.
4. Het pact treedt in werking als op 1 januari 2013 12 landen het geratificeerd hebben.

Gaat het begrotingspact verder dan het stabiliteitspact en het sixpack, want die moeten toch ook de begrotingsdiscipline waarborgen?

Inhoudelijk is er nauwelijks verschil.

Stabiliteitspact -> overeenkomst waarin de landen van de eurozone zich ertoe verbonden hun begrotingstekort tot maximaal 3% van bbp te laten oplopen en een maximale overheidsschuld van 60% te hebben. -> enkel Duitsland en Frankrijk hebben hun voeten aan geveegd en konden daar nauwelijks voor bestraft worden.

Daarom, vorig jaar: sixpack in werking gesteld -> waarbij lidstaten elkaar sancties kunnen opleggen. Het begrotingspact gaat nog een stap verder: er is slechts 1 land nodig om een ander land te dagvaarden.

Het grote verschil is ook dat het nu om een verdrag gaat, waardoor de afspraken meer gebetonneerd worden.

Gaan alle landen zich nu strikt aan regels houden?

Blijft onvoorspelbaar.

Wat als een land het pact ratificeert, maar nadien een nieuwe regering krijgt die beslist niet meer mee te doen?

Het begrotingspact voorziet niet in een exit.

Hoeveel meer soevereiniteit geven de landen nu op?

Eigenlijk niet zoveel meer. Eurocrisis -> duidelijk gemaakt dat landen hun begrotingsbeleid veel meer op elkaar moesten afstemmen. Dat impliceert afstand van soevereiniteit.

LETTERLIJK. De 6 aanbevelingen van Europa.

Aanbevelingen vd Raad vd Europese Unie van 12 juli 2011 over het nationale hervormingsprogramma 2011 van België en met een advies vd Raad over het geactualiseerde stabiliteitsprogramma van België vr de periode 2011-2014.

1. Het economische herstel aangrijpen om meer vaar te zetten achter de correctie vh tekort door tegen de indiening vd begroting voor 2012 de nodige maatregelen te nemen vooral ad uitgavenzijde.
2. Stappen ondernemen om de LThoudbaarheid vd openbare financiën te verbeteren.
3. De structurele zwakheden id financiële sector aan te pakken.
4. In overleg met de sociale partners en conform de nationale praktijken het systeem vr het voeren vn loononderhandelingen en het loonindexeringssysteem te hervormen.
5. Arbeidsparticipatie naar een hoger peil te tillen door de hoge fiscale en sociale lasten voor laagbetaalden op budgettair neutrale wijze te verlichten + systeem in te voeren waarbij het niveau vd werkloosheidsuitkeringen geleidelijk afneemt. Stappen ondernemen om belastingdruk te verschuiven van arbeid naar consumptie + belastingstelsel milieuvriendelijker maken. Het actieve arbeidsmarktbeleid doeltreffender maken.
6. Maatregelen nemen om concurrentie id detailhandel te stimuleren. Maatregelen nemen om de concurrentie op de elektriciteits- en gasmarkt te bevorderen.

Na de kredietcrisis, de schulden crisis.

3 j later dragen we erfenis vd kredietcrisis nog altijd mee, sinds 1,5 jaar een vervolgcrisis bijgekomen: Europese schulden crisis (of eurocrisis).

Grieken waren financieel nooit een hoogvlieger id Eurozone. Griekse overheid kampte met enorme schuld -> ook niet meteen ad alarmbel getrokken.

De landen vd Eurozone en het IMF dachten met een financiële injectie de situatie te kunnen rechtekken -> kwaad was geschied.

Griekenland belandde in een negatieve spiraal en de staatsschuld liep almaar op. Griekse overheid -> nodige bezuinigingsmaatregelen -> weinig aangesproken bij burgers.

Griekse situatie bleek niet zo heel verschillend van die in landen als Spanje, Ierland en Portugal. -> men schoof eerst het probleem af op speculanten en kredietagentschappen.

De leden vd Eurozone en het IMF -> niet langer ontkennen dat het om een structureel probleem ging. Dat de landen vd eurozone hun eigen begroting op orde moesten krijgen.

Meer en meer duidelijk dat de belastingbetaler uit de Eurozone zou moeten opdraaien voor de noodleningen waarmee die Eurozone de schuldlijdende landen op koers probeert te houden.

Zo is de situatie vandaag: solidariteit vd gezonde landen is begrensd, maar de enige uitweg uit de crisis lijkt via Europa te lopen. Als de euro uit elkaar valt, dan valt ook Europa uit elkaar. Maar voor de financieel gezonde Duitsers wordt een exit v Griekenland almaar realistischer.

Griekenland kan niet beslissen over zijn eigen monetair beleid, de VS kan nooit gedwongen worden zich failliet te verklaren, Japan kan nog altijd goedkoop lenen. MAAR Griekenland moet aan een hoge rente lenen of zijn bevolking zwaar belasten, om geld te kunnen uitgeven. Daardoor lijkt Griekenland intussen op zijn failliet af te streven.

Timothy Garton Ash (professor)– Het gaat de Europeanen nog veel te goed

Door de problemen met de eenheidsmunt worstelt stilaan de hele Europese Unie met een bestaanscrisis.

Als ze de Duitsers bij het begin vd crisis duidelijk had gemaakt dat het in hun nationale belang is om de euro te redden, zag de situatie er vandaag anders uit. Dan zou de redding van probleemlanden uiteindelijk wellicht ook minder hebben gekost.

Kapitalisme vh geld is de voorbije 20 j helemaal fout gelopen. Zozeer dat het nu een reëel gevaar vormt voor de Europese democratieën, en bij uitbreiding voor het hele Westen. Het is onze crisis, uitsluitend die van het Westen.

Als gevolg daarvan versnelt de machtsverschuiving van West naar Oost en moeten wij de Chinezen nu smeken om staatsobligaties te kopen en bij ons te investeren.

40% vd directe Chinese investeringen bij ons gaan naar Zuid- en Oost-Europa. Op die manier groeit er toch een Chinese lobby id Europese Unie. Omdat die zich concentreert op landen met een zwakke economie leggen die investeringen daar echt gewicht in de schaal.

Britten staan voor het uur vd waarheid. Als de eurozone wordt gered, zal dat zijn omdat de eurolanden een fiscale, en dus ook een politieke unie hebben gevormd.

Britse regering zal dan proberen om bepaalde Europese bevoegdheden uit Brussel weg te halen.

Of de euro blijft bestaan? Dat is een absurde vraag

Van eurocrisis over regeringscrisis en Dexia-crisis naar rentecrisis, en terug.

Modellen houden het voor 2012 voorlopig op een vrij milde recessie in Europa, met een economische groei van 0,5% vr België volgend jaar.

Optimistisch? -> toch niet. We gaan er wel van uit dat de situatie op de financiële markten min of meer stabiliseert. Niets wijst erop dat het slechter wordt.

We zien een vertraging vd economische activiteit, maar de wereldhandel blijft groeien in 2012.

Hoe groot is het risico op kredietschaarste als gevolg vd Europese bankencrisis?

Die kredietschaarste slaat vooral buiten Europa toe, omdat de Europese banken id eerste plaats hun activiteiten en kredieten buiten Europa afbouwen. We horen nu klachten id VS, Canada, Azië, Latijns-Amerika. Daarnaast bouwen de banken ook hun portefeuille overheidsobligaties af. Maar wat de

kredietverlening aan Europese bedrijven en gezinnen betreft, zien we nog geen schaarste. De banken verscherpen wel de kredietvoorwaarden. De ECB heeft daarom beslist de banken te financieren tot een looptijd van 3j, omdat dat dezelfde looptijd is als het bankkrediet ad ondernemingen. Zo hopen we kredietschaarste te vermijden.

Hebben de Europese leiders zich vergist toen ze beslisten ook de private obligatiehouders mee te laten opdraaien voor eventuele schuldverschikkingen, zoals de Griekse schuldverschikking?

-> slecht idee. Moeilijkheden zijn begonnen na het Franse-Duitse akkoord van Deauville, waar voor het eerst een inspanning vd obligatiehouders gevraagd werd. Het ging eerst om een schuldkwijtschelding van 21% voor Griekenland. Dat maakte de banken al heel wat minder enthousiast om nog overheidspapier in portefeuille te houden.

De rentever verschillen begonnen toen te stijgen, maar het dumpen van obligaties bleef nog beperkt tot Grieks, Portugees en Iers staatspapier.

Toen de kwijtschelding van Griekse schuld verhoogde nr 50%, raakten Spanje en Italië besmet. Een nieuwe stresstest waarbij banken al hun overheidsobligaties tegen marktwaarde moesten boeken. Bankers begonnen massaal hun portefeuille overheidsobligaties af te bouwen.

ECB kan de crisis niet oplossen door massaal overheidsobligaties aan te kopen. Grootschalige aankopen kunnen het vertrouwen vd financiële markten niet herstellen, omdat de basis vh probleem niet wordt aangepakt. De Europese landen moeten hun begroting onder controle krijgen en economische groei genereren, zodat de budgettaire verbetering duurzaam is en de sanering sociaal aanvaardbaar blijft.

Griekenland -> schuchtere signalen van herstel. De export trekt wat aan, de economie begint dus te reageren op de genomen maatregelen. Dat is bemoedigend.

We zijn de crisis ingegaan met abnormaal hoge en onhoudbare schuldniveaus id VS, het VK en de eurozone, en dat zowel de bedrijven, de gezinnen als de overheid. Er is geen andere uitweg dan die schulden af te bouwen.

Hervormen we niet, dan komt Europa in Japanse toestanden terecht, met een decennium van trage groei omdat de fundamentele problemen niet aangepakt zijn.

Het opgeven vd euro zal dramatische gevolgen hebben.

Als de eurozone barst, zullen zij op nog grotere schaal meemaken wat de Zwitsers de voorbije maanden hebben zien gebeuren: een forse appreciatie van hun munt.

De ECB is nu de draaischijf vh Europese banksysteem. Maar dat is haar taak niet, de markt moet dat doen.

De Duitse spreidstand – Merkel probeert tijd te winnen

Terwijl 2011 ten einde loopt, lijken 2 vragen van belang: hoe ver wil Duitsland gaan om de euro te redden? En overleeft Merksels wankelende coalitieregering de stress?

Haar driepartijencoalitie hield stand: de oppositie steunde grotendeels de euroredding, hoewel de stemmen vd coalitie volstonden.

Duitsland zit stilaan aan zijn bovengrens. 2/3 vd kiezers zijn tegen de reddingsplannen.

Als het jongste reddingspakket lukt, kan 2012 een optimistisch jaar worden voor Duitsland. De kans bestaat dat de crisis weer opflakert.

De eurozorgen maken de sombere vooruitzichten voor de Duitse economie nog donkerder.

De eurocrisis heeft het consumentenvertrouwen aangetast.

De werkloosheid blijft laag.

Op de to-do lijst vd regering -> nog 2 opvallende initiatieven: de nucleaire uitstap tegen 2022 en de hervorming vd leger na de afschaffing vd dienstplicht. Ook een hervorming vd zorgverzekering, die nodig is om de vergrijzing vd Duitse bevolking op te vangen, wordt overwogen, evenals maatregelen om het toenemende gevaar van ouderdomsarmoede te bezweren.

Ook Duits model kent constructiefouten

Duitse arbeidsmarktmodel wordt geprezen als het na te streven ideaal. Dankzij een strenger activeringsbeleid slaagden onze oosterburen erin om snel door de crisis te komen.

Dus hervormingen die Duitsland id jaren 2002-2005 onder leiding vd socialistische bondskanselier Schröder doorvoerde, als oplossing voorgesteld voor de zwalpande Zuid-Europese economieën.

Ook in België duiken geregeld stemmen op om het Duitse model te kopiëren.

Scheiden doet lijden – alle ogen zijn gericht op Griekenland.

VANAF HIER ZIE CURSUS!

TOT:

De schuld, niet de seks – Silvio Berlusconi

Italië: einde bewind premier Berlusconi door druk vd financiële markten.

Ook in andere Europese landen moesten regeringen als gevolg vd schuldencrisis opstappen.

In België -> het tegenovergesteld: onder druk vd financiële markten kwam een regering tot stand.

Italiaanse premier ligt helemaal uit de gratie vd Italianen -> bewijst ook zijn cd vol sentimentele liefdesliedjes. -> ze hebben ander zorgen aan hun hoofd: de schuldencrisis bv.

Berlusconi was niet de enige politicus die de rekening v/e hoge staatsschuld gepresenteerd kreeg, want ook in Portugal, Ierland, Griekenland en Spanje had de eurocrisis grote politieke gevolgen.

Berlusconi het zwaarst -> stond ah hoofd vd op 2 na grootste economie vd eurozone en hij domineerde de voorbije 17 jaar de Italiaanse politiek.

November 2011: opgestapt als premier.

Tijdens zijn bewind -> rechtszaken tegen hem aangespannen, maar die konden hem niet tot aftreden dwingen, de financiële markten wel.

Begin jaren 60: bouwbedrijf uit de grond gestampt (ondernemer worden was zijn droom, politicus werd hij uit noodzaak)

Berlusconi bouwde ad rond v Milaan een stad in de stad: Milano 2, met appartementen, park en eigen winkels. -> hoe kwam hij aan dat geld? Men dacht maffiageld.

Daarna -> Berlusconi stortte zich op de mediasector.

Begon met zender voor inw van Milano 2, kocht vervolgens over heel Italië lokale tvstations op en

smeedde die verzameling om tot een nationaal tv-netwerk. -> in conflict met de Italiaanse wet, enkel staatsomroep RAI mocht nationaal zenden.

Toen: begon hij in politieke kringen te lobbyen -> einde aan monopolie vd RAI.

Begin: uitbouw Berlusconi's media-imperium Mediaset.

92: operatie schone handen -> grootscheepse gerechtelijke actie tegen corruptie. Dit maakte een einde ad samenwerking tussen de zakenman Berlusconi en de politicus. De politicus vluchtte en Berlusconi was in 1 klap zijn beschermheer kwijt. Hij kreeg het gerecht achter zich en zijn holding Fininvest stond plots ad rand vd afgrond -> Berlusconi koos vr de vlucht naar voren en ging zelf id politiek.

1994: lancering Forza Italia ('hup, Italië) -> rechts-populistische partij.

Na 2 maanden na de oprichting van zijn partij verkozen de Italianen hem tot premier.

Premier Berlusconi werd daarna aangeklaagd voor belastingfraude, boekhoudkundig gesjoemel, illegale partijfinanciering en omkoping.

-> vaak wankelde zijn positie, maar bleef steeds overeind.

Toen het te warm onder zijn voeten werd -> zorgde hij ervoor dat de misdrijven die hem ten laste werden gelegd niet langer strafbaar waren.

In 2003: stemden de parlementsleden in met een wet die Berlusconi en 5 andere regeringsleden onschendbaar maakten zolang ze ad macht waren.

Berlusconi lokte wansmakelijke grappen en kwetsende uitspraken uit.

Echt in nauwe schoentjes -> 2010: arrestatie vd 17j Ruby, nachtclubdanseres van Marokkaanse afkomst op verdenking v diefstal.

Kort na arrestatie -> telefoontje voor vrijlating van Ruby.

Parket in Milaan beweert nu over bewijzen te beschikken dat Berlusconi zeker 9 meisjes met geld en sieraden overlaadde in ruil voor seks op feestjes.

Berlusconi vond ondertussen geen parlementaire meerderheid meer om een begroting goed te keuren.

Hij was al het vertrouwen vd buitenlandse investeerders en internationale geldschietters kwijt.

Op 16 nov 11 -> gedwongen om op te stappen. Opvolger: Mario Monti.

Wereld

Zie cursus

Economie

Een gif dat het slechtste in ons naar boven haalt

Neoliberalisme = onze enige realiteit geworden.

Maatschappij werd bepaald door 4 dimensies: politiek, religie, economie en cultuur.

Vandaag maar één: neoliberalisme. -> bepaalt niet alleen de economie, mr ook zorgsector, onderwijs, onderzoek en media, zelfs onze eigen identiteit.

Vandaar het idee -> einde vd geschiedenis zou kunnen zijn, waar alle ideologieën opgedoekt worden omdat het neoliberalisme zich aandient als aansluitend bij de mens 'zoals hij is'. -> egoïstisch en corrupt.

Belang dat we beseffen dat: bel! product vh neoliberalisme is onze realiteit, en ziet er als volgt uit:
Falende economie -> vrije markt zou ons betere en goedkopere producten en diensten moeten opleveren. -> net het omgekeerde.

Maatschappelijke ramp -> inkomensverschillen in Gr.-Br. zijn spectaculair gestegen. -> middenklasse is ah verdwijnen.

Er bestaat perfecte correlatie tssn de inkomensverschillen en gezondheidsparameters:

-> hoe groter de inkomensverschillen, des te meer mentale stoornissen, tienerzwangerschappen, agressie, criminaliteit, drugsgebruik en des te lager de levensverwachting, onderwijsresultaten etc...

Psychologisch gif dat het slechtste in ons nr boven haalt.

De financiële gevechten tssn de eurolanden illustreren wat het met de mensen doet. Solidariteit wordt een kostbare luxe.

Sociale banden met collega's -> uitgesloten

emotionele betrokkenheid op het werk -> nauwelijks

Pesten, vroeger een probleem op scholen, nu: ook al op werkvloer

Het is een typisch symptoom van onmacht.

Onderhuids leeft er angst, van faalangst tot sociale angst.

Zelfrespect:

Daling in autonomie en een groeiende afhankelijkheid v steeds verschuivende normen veroorzaken een infantilisering vd WN. Volwassen mensen vertonen kinderlijke woedeaanvallen, zijn jaloers, deinzen niet terug voor bedrog. Nog belangrijker: de aantasting vh zelfrespect.

Recentelijk nog deed een aantal prominenten heel concrete voorstellen: verhoog het inschrijvingsgeld voor alle opleidingen die niet aansluiten bij het bedrijfsleven, verlaag het voor wat wel rendeert; wie toch kiest voor een niet-rendabele opleiding, die moet bestraft worden. Dat daartegen nauwelijks protest komt, toont hoe de neoliberale realityshow het gewone leven en dus ook het onderwijs dirigeert.

Het doel heet zelfmanagement: jongeren moeten zichzelf beschouwen als een bedrijf, waarbij vaardigheden een economisch belang hebben ter verhoging van hun marktwaarde.

De nieuwe norm vd jeugd heet effectiviteit, het doel is materiële winst, de daarbij behorende deugd hebzucht.

Zelfverwonding:

Psychoanalytisch beschouwd is staking vergelijkbaar met zelfverwoning.

Hamvraag luidt: hoe dit anonieme systeem aanpakken? -> inlevering.

Macro-economische vlak -> splits spaarbanken volledig van beleggingsbanken. Belast inkomsten uit arbeid zo laag mogelijk, uit beleggingen zo hoog mogelijk. Beperk inkomensongelijkheid tot normale proporties, zorg voor een transparante vennootschapsbelasting.

We hebben dringend naad aan verschillend gekleurde politieke partijen die elk hun ideologie naar voren schuiven in democratische concurrentie met andere ideologieën.

De inlevering moet de maatschappij ten goede komen, niet de economie.

Individuele vlak -> het is de schul van De Ander -> de ander (de profiterende werkloze, de graaiende bankier) moet veranderen en alles komt goed.

Wij zijn alleen maar consumenten, we moeten opnieuw burger worden. Dat zal een grondige inlevering vragen bij voorkeur samen met de uitbouw v/e nieuwe ethiek.

Op dat vlak inleveren betekent kiezen voor het goede leven, ook voor de anderen, want een dergelijke zorg voor zichzelf is een stevige basis voor burgerschap.

Crisis is van alle tijden

De kredietcrisis doet de wereld op zijn grondvesten daveren. De grootste financiële crisissen door de eeuwen heen.

1673 – Tulpenmania, de eerste echte zeepbel:

Tulpengekte -> eerste zeepbel die aanleiding gaf tot een diepe financiële crisis.

Tulp werd rage: iedereen wou een tulp, maar het aanbod was beperkt. Gevolg: prijzen stegen spectaculair.

Beroemdste tulpenbol had al de prijs van een mooi huis langs de Amsterdamse grachten.

De vraag naar tulpenbollen ging instorten -> meer en meer handelaren haastten zich om hun tulpenbollen te verkopen. Prijzen daalden snel, veel investeerders gingen failliet.

1720 – de gebakken lucht van South Sea Company:

Maatschappij kreeg vd overheid het monopolie v alle handel met het Spaanssprekende deel van Zuid-Amerika. Veel Britse investeerders wilden absoluut aandeelhouder worden. Aandelen werden almaar duurder. Toen Brits-Spaanse oorlog uitbrak, kwam South Sea helemaal niet aan handeldrijven toe.

Sprake van een echte kooppaniek: mensen verkochten hun huizen om zo veel mogelijk aandelen van South Sea te kunnen kopen.

Aandelen waren overgewaardeerd -> beleggers verkochten aandelen. Fortuinen werden vernietigd, en vele speculanten gingen failliet.

1792 – De eerste crash van Wall street:

Bank of NY zou worden opgekocht door de Bank of the US. Dat zou de koers van de Bank of NY doen stijgen -> er gingen leningen voor aan.

Door hun aankopen begonnen de koersen van sommige bankaandelen te stijgen. Steeds meer mensen zagen dat, wilden mee vd stijging profiteren, en kochten dus bankaandelen. Leningen

konden niet meer terugbetaald worden. Bank moest zijn aandelen verkopen, koersen daalden. Vele anderen waren al hun geld kwijt.

Totale instorting voorkomen -> schatkist pompte geld in systeem.

1837 – Banken vergalopperen zich in Far West:

Overheid stelde dat de banken veel te makkelijk leningen verstrekten en dat tegenover die leningen te weinig goud en zilver stond. Gevolg: iedereen begon te twijfelen aan waarde van papiergeld, vertrouwen verdween en waarde van al die gronden stortte in. Britten investeerden in ontwikkeling van Wilde Westen. Britse Centrale Bank zag geld wegvloeien naar de VS, verhoogde de rente -> geen geld meer om verder kanalen te graven of spoorlijnen aan te leggen. Leningen konden niet worden terugbetaald. Banken gingen over de boord -> economische depressie, recordaantal werklozen.

1873 – de val van spoorwegfinancier Jay Cooke:

Aanleg van nieuwe spoorwegverbinding ging in de VS gepaard met overmoed, omkoping van Congresleden en senatoren om spoorwegconcessies te verkrijgen, en wanbeheer. Crash was een gevolg van die toestanden.

Spoorwegverbinding -> veel geld voor nodig.

Amerikaanse beleggers en Europese banken warm maken voor de financiering van het project -> bleek niet zo rendabel te zijn -> banken wilden het project niet langer financieren. Veel banken en bedrijven werden meegesleurd. Veel bedrijven gingen failliet, werkloosheid steeg, arbeiders kwamen in opstand, leger werd ingezet -> honderden slachtoffers.

1907 – Bestorming van banken:

Gebroeders Heinze wilde de United Copper Company overnemen -> ze hadden eigen bank en zouden instaan voor de financiering van de overname. Overname mislukte -> spaarders haastten zich naar de betrokken banken om hun geld te eisen -> bank ging failliet, vertrouwen in alle banken verdween.

Nog meer banken gingen bankroet.

Bankiers werden overtuigd om geld samen te leggen om verdere faillissementen te voorkomen. Zo had elke bank die bestorm werd voldoende geld om aan de zenuwachtige spaarders te betalen. Hun vertrouwen keerde geleidelijk aan terug. Besef dat er nood was aan een centrale bank, die bij paniek de geldkraan kon opendraaien. 1923: oprichting Amerikaanse Centrale Bank.

1929 – Zwarte donderdag, het begin van Grote Depressie:

Nieuwe producten ontwikkeld -> voor elk project was er geld en beurskoersen stegen. Steeds meer met geleend geld belegd. Trok nog meer beleggers aan. Zeepbel spatte stuk en de beurs van New York stortte in. De markten raakten verzadigd, bedrijven moesten hun productie verminderen, de eerste ontslagen vielen.

Op Zwarte Donderdag daalden de aandelen van nieuwe bedrijven. Het financiële systeem en de wereldhandel stortten in. Grote werkloosheid, diepe armoede, algemene malaise. Begin van Grote Depressie.

1987 – Zwarte maandag, de grootste daling in 1 dag:

Bedrijfsovernames waren schering en inslag. Over de hele wereld stuikten de aandelenkoersen in elkaar. Amerikaanse handelstekort groeide. Doordat er zoveel aandelen verkocht werden, stortten de koersen helemaal in. Crash en de nauwelijks gevolgen voor de echte economie, beurzen wisten zich vlug te herstellen.

Augustus 1990 – Japanse economie klap in elkaar:

Japan aan een economische opmars: veroverde de wereld met zijn auto's en elektronica. In Japan werd duchtig gebouwd en de vastgoedprijzen klommen onrealistisch hoog. Er werd druk gespeculeerd en belegd. Er bleek bedrog gepleegd in Japanse bank en bedrijfsleven. Rente verhogen zodat niet meer zo makkelijk geld zou worden ontleend -> schrik toe te slaan. Wereldeconomie kwam in problemen en Hoessein viel Koeweit binnen. Japan heeft zelf geen grondstoffen en ging extra gebukt onder de stijgende grondstofprijzen. Beleggers wilden hun geld terug, eigenaars wilden hun huis verkopen, de vastgoedprijzen kelderden, banken en bedrijven gingen failliet. Japan is nog altijd aan het herstellen van deze enorme crash, die veroorzaakt werd door een vastgoedzeepbel en reusachtige maar ook twijfelachtige leningen.

September 1998 – LTCM, de val van het droomteam:

Long Term Capital Market was een hefboonfonds: probeerde met geleend geld veel winst te boeken. LTCM leende veel geld van andere bedrijven en voerde ingewikkelde transacties uit met aandelen, obligaties en afgeleide producten. -> boekte jarenlang reuzenwinsten. Einde aan toen Rusland in 1998 bekend maakte dat het zijn schulden niet kon terugbetalen -> beurzen kregen overal klappen en LTCM moest voor miljarden dollars verliezen incasseren. 14 financiële instellingen moesten samen over de brug komen om zo LTCM te redden in 2000 werd LTCM geliquideerd.

Maart 2000 – De dotcomcrash:

Hype rond het internet en allerlei aanverwante bedrijven, van Amazon via Ebay tot Yahoo. Veel investeerders raakten verbonden door de mogelijkheden van die nieuwe technologieën. De internetbedrijfjes stegen bijzonder snel in waarde; Investeerders beseften plots dat de bedrijfjes waarin ze hun geld hadden gestopt de hoge verwachtingen niet zouden kunnen inlossen. Koersen namen een duik -> doken fraudeschandalen op bv bij Lernout & Hauspie.

11 september 2001 – aanslag op de WTC-torens:

toen 2 gekaapte vliegtuigen de Twin Towers van WTC in NY doorboorden -> financiële schok door de wereld. Amerikaanse beurzen gingen die dag niet meer open -> langste sluitingsperiode sinds 1933. Vooral luchtvaartmaatschappijen en aan het toerisme verwante bedrijven leden enorme verliezen. Na aanslag 200 000 Amerikanen die hun baan verloren en olieprijs schoot omhoog. Amerikaanse Centrale Bank verlaagde de rente, zodat lenen goedkoper werd en de economie opnieuw zou aantrekken. Er werden oproepen gelanceerd om de beurs te ondersteunen en aandelen te kopen. Dat lukte: beurzen over het algemeen redelijk hersteld na de klap.

De kredietcrisis in 15 vragen.

Hoe is de crisis ontstaan?

Oorzaak van huidige problemen ligt in VS. Door de stijgende rente en de dalende huizenprijzen kan daar een groeiend aantal huizenbezitters maandelijkse hypotheekaflossing niet langer afbetalen.

Gedwongen verkopen begonnen te wegen op de markt en deden de vastgoedprijzen in VS voor het eerst in 16 jaar kelderden. Neerwaartse spiraal was niet meer te stoppen. Tegenover de woonkredieten stond niet meer voldoende onderpand, waardoor de hypotheekbanken in problemen kwamen en heel wat gezinnen een aanmaning kregen om een deel van het krediet vervroegd terug te

betalen. Omdat ze dat niet konden, zijn inmiddels miljoenen Amerikaanse gezinnen met uitzetting bedreigd.

Waarom werd dit een probleem vr rest van wereld?

Bankiers bedachten methode om sneller over hun geld te kunnen beschikken. De subprime-woonkredieten werden via financiële instrumenten opgesplitst, herverpakt en doorverkocht over de hele wereld. Wat begon als een betalingsprobleem in de VS, verspreidde zich als een olievlek over de hele financiële wereld. De hypotheekcrisis was geboren.

Hoe is het zo grondig uit de hand kunnen lopen?

De subprime-crisis id VS vestigde de aandacht op enorme pakketten ontransparante producten die de banken buiten hun balans hadden gehouden. Producten met grote risico's, waarvoor de banken onvoldoende reserves hebben aangelegd. Dat veroorzaakte een enorme vertrouwenscrisis. Bankiers durfden geen geld meer uitleen aan elkaar, waardoor de hypotheekcrisis uitbreidde tot een kredietcrisis.

Waarom werden Fortis en Dexia slachtoffer vd kredietcrisis?

Fortis en Dexia hadden allebei een sluimerend solvabiliteitsprobleem en zijn opvallend afhankelijk van financiering op de internationale geldmarkten. Daardoor vormden zij een makkelijk doelwit voor speculanten. Het marktwantrouwen piekte, waardoor grote institutionele beleggers en banken de kredietlijnen begonnen door te snijden en beide banken begonnen te wankelen. Zowel bij Fortis als bij Dexia moest er grensoverschrijdende overheidsinterventie opgezet worden.

Waarom helpen de maatregelen vd centrale banken niet?

De marktautoriteiten kunnen voorlopig niets anders doen dan zoveel mogelijk vers geld ih systeem te pompen.

Waarom hebben de banken een tekort aan cash als iedereen zijn effecten omzet in spaargeld?

Omdat de spaardeposito's vaak slechts een gedeelte financieren vd activiteiten van een grote bank.

Zijn de maatregelen vd overheid voldoende?

De overheid staat met de rug tegen de muur en pompt massaal overheidsgeld id banksector om zowel de kapitaalbuffers als de liquiditeit bij de banken op te krikken.

Kon deze crisis voorkomen worden?

Volgens velen wel.

Is deze crisis te vergelijken met die van de jaren '30?

Rapport over de wereldeconomie stelt het IMF dat er sprake is vd gevaarlijkste financiële crisis sinds de jaren 30. Gevestigde industrielanden groeien nauwelijks meer n moeten rekening houden met zware tegenvallers. Recessie ligt op de loer. Het kan geruime tijd duren voor hun groei weer op peil is.

Waarom blijven de beurskoersen maar zakken?

Overal ter wereld trachten overheden met miljarden ingrepen de gemoederen te bedaren en het vertrouwen te herstellen. Hun zware inspanningen lijken er niet in te slagen het tij te keren.

Zijn er mensen, landen of organisatie die beter worden van deze crisis?

De grootste winnaars zijn de speculanten. Hefboomfondsen, opportunistische beleggingsfondsen die met gigantische sommen speculeren, speelden via shortselling met succes in op de neergaande beurs vd voorbije maanden.

Wat is de beste manier om op deze crisis te reageren?

Erg moeilijk te zeggen. Belangrijk is te benadrukken dat vandaag alleen de beleggers en de aandeelhouders zware financiële verliezen hebben geslikt. De spaarder blijft voorlopig buiten schot.

Wat staat on nog te wachten?

Dat weet niemand.

Moeten we ons ongerust maken over besmetting naar andere bedrijfssectoren?

Ja. Het grootste gevaar komt van een schaarste aan kredieten. Het wantrouwen onder de banken dreigt de kosten voor kredieten fors de hoogte in te jagen.

Wat is het worst case scenario?

een volledige meltdown v/h financiële systeem. Europese en de Amerikaanse economie volledig destabiliseren en de hele wereld meezuigen in een lange en diepe recessie, met alle gevolgen van dien.

Een kijk op geld

Een sterker Europa en één cultureel referentiekader waardoor we op een gelijkaardige manier tegen geld en risico aankijken. Dé remedie om debacles zoals Dexia te vermijden.

De val van Dexia in 2011, daar is iets merkwaardigs mee. Net zoals met de ineenstorting van Fortis, drie jaar eerder. Beide banken waren schizofreen, waren gespleten instellingen. Er liep een culturele breuklijn dwars door hun verdienmodel. En die breuk werd op het uur v/d waarheid dramatische splijtstof. Bij Dexia waren het de Fransen die id ogen v/d Belgen veel te grote risico's namen. Topman v Dexia, wou met wat hij de premier metier noemde – de financiering v lokale besturen- wereldwijd het nummer één worden. Versterkte forse kredieten zonder dat het daarvoor een financiële basis had.

Alles was gebaseerd op vertrouwen. Financieel kaartenhuisje opgezet. Kredieten dienden als waarborg om op de markt geld te kunnen ophalen. Kochten de Fransen gewoon staatspapier bij. Balans van Dexia werd zo geweldig opgeblazen. Maar kaartenhuisje bleef overeind. Belgen hadden het niet voor dat marktmodel. In België werd de bank gefinancierd met een agentschappennet dat geld ophaalde bij het grote publiek. Maar de Fransen wonnen het pleit. Meer winst boeken was het doel dus werd er steeds risicovoller belegd.

Ook bij Fortis (fusie v/e Belgische en een Nederlandse verzekeraar, was een dergelijke scheur id organisatie zichtbaar. Maar er is één curieus verschil. Hier waren het de Belgen die id ogen v/d Nederlanders al te veel buitensporige risico's namen. In hun zoektocht naar hogere winsten en beurskoersen stapelend de Belgen van Fortis almaar meer risicovolle activiteiten op de eigen balans. Het liquiditeitstekort steeg. En dat deed Fortis finaal de das om.

3 culturele spanningsvelden die bij een organisatie een belangrijke rol kunnen spelen:

-Nationale culturen: die met de paplepel worden ingegoten.

- Beroepsculturen die berusten p praktijken die je leert tijdens je opleiding
- organisatieculturen die nauw samenhangen met de omgeving waarin je werkt.

Nationale culturen zijn het meest halsstarrig. Ze liggen vast in waarden die maar heel langzaam veranderen en niet volgens iemands plan.

In België, Frankrijk en Italië is de organisatiestructuur v bedrijven geïnspireerd op het model van een piramide: sterk centraal gezag, veel regels. En in Duitsland of de Baltische staten ligt de focus vooral op efficiëntie: sterk gezag, weinig regels.

Als de lokale cultuur een doorslaggevend invloed heeft op de manier waarop ons geld wordt beheerd, dan heeft dat verstrekken gevolgen voor de wijze waarop de financiële sector zich in Europa verder zal ontwikkelen.

Vrijwel iedereen in België is ervan overtuigd dat een sterker Europa – met een krachtig, supranationaal toezicht, een hogere transparantie en identieke spelregels voor iedereen – de beste remedie is om financiële debacles zoals die van Dexia en Fortis in de toekomst te vermijden. Maar dan kan slechts als we erin slagen & cultureel referentiekader te ontwikkelen dat ons toelaat op een gelijkaardige manier tegen geld en risico aan te kijken.

Toch is er hoop.

Dexia bank in 2001 bijna 1,4 miljard in het rood

Over heb boekjaar 2011 dook de Belgische staatsbank Dexia (nu Belfius), netto 1,4 miljard euro de rode cijfers in.

2011 -> horrorjaar vr Dexia, de bank werd genationaliseerd.

Ze hebben klappen gekregen maar hebben toch het vertrouwen van klanten grotendeels kunnen behouden. Verlies is vooral te wijten aan eenmalige posten. Het gaat dan hoofdzakelijk om waardeverminderingen op griekenland en verliezen op de afbouw vd risico's.

Regering mocht Acro niet redden (Europa)

De Europese Commissie zegt dat de waarborgen voor de 800 000 coöperanten van Acro wijzen op onwettige staatssteun.

Toen Dexia vorig jaar instortte, mocht Acro vd federale regering toetreden tot het beschermingsfonds vr spaarders. Zo is de inleg vd acro-coöperanten gevrijwaard bij een falen. Die waarborgregeling kan de overheid ih slechtste geval tot 1 miljard euro kosten. Acro en de regering vinden dat het niet om staatssteun gaat, maar om een toepassing vd beschermingsregeling vr spaarders.

Dexia is tijdbom onder België

Nobele onbekende -> zakenbankier Bernhard Ardaen -> werkte 20 j voor Dexia.

In top zaten onvoldoende mensen met kennis van bankieren, waardoor ze interne alarmsignalen negeerden, en in volle financiële crisis nog meer risico's namen.

De restholding Dexia (niet Belfius!) is structureel verlieslatend.

Volgens Ardaen zijn berekeningen draait Dexia vandaag zo'n 3 miljard euro per jaar ih rood. De

Belgische overheden zullen ergens in 2014 verliezen beginnen te lijden en België zal vanaf dat ogenblik 2 tot 3 miljard euro per jaar moeten neertallen om Dexia recht te houden.

Omdat de akkoorden over de 90 miljard euro aan staatswaarborgen bepalen dat Dexia de overheden ook in aandelen kan terugbetalen, zou Dexia zelfs de staatsfinanciën van België in zijn val kunnen meesleuren. -> dan is Grieks scenario niet meer ondenkbaar!

Er is volgens hem een manier om de structurele verliezen bij Dexia fors te doen krimpen: beheer en financier de restholding Dexia als een echt hefboomfonds. Stel ervaren technici aan die de onvermijdelijke factuur van de Belgische belastingbetaler kunnen minimaliseren als zij de nodige armslag krijgen onder leiding van de minister van Financiën.

Daardoor zou Dexia zich veel goedkoper kunnen financieren en op kortlopende repo-markt, waardoor de structurele verliezen beperkt blijven en de Belgische overheid geen geld zou moeten neertellen om het snel slinkende eigen vermogen van Dexia te stutten.

Na de BRIC's: de Next Eleven

10 j na lancering van Bric, is duidelijk dat de economische wereldmacht zich sneller dan verwacht verschuift naar de 4 traditionele groeilanden: Brazilië, Rusland, India en China.

Niet alleen de BRICs sturen de aardverschuivingen in het economische landschap, ook andere opkomende economieën worden in de toekomst zelfs de grootste aandrijvers van de mondiale economische groei.

Analisten zoeken de economische toppers van morgen reeds elders.

Hoewel de omvang van de nieuw opkomende markten een stuk kleiner is dan die van de BRICs, zullen zij de komende decennia hoe dan ook een grotere rol opeisen op het economische wereldtoneel.

Wie maakt dan allemaal deel uit van die nieuwe generatie groeilanden?

In 2010 kwam men op de proppen met CIVETS -> Colombië, Indonesië, Vietnam, Egypte, Turkije en Zuid-Afrika.

Iets bekender: Next Eleven (N-11) -> omvat een veelbelovend elftal van opkomende economieën waarvan verwacht wordt dat ze de komende decennia een belangrijke rol zullen spelen in de wereld economie -> Turkije, Mexico, Indonesië, Iran, Pakistan, Bangladesh, Nigeria, Egypte, Thailand, Zuid-Korea en de Filipijnen.

Ze beschikken over een aantal gemeenschappelijke troeven: huisvesten allemaal een omvangrijke en snel groeiende bevolking. Hun bloeiende economieën kunnen hierdoor rekenen op een grote massa van arbeidskrachten. WN bereid om tegen relatief lage lonen te werken. Het grote inwonersaantal van de N-11 wordt een zeer belangrijke aandrijver van hun economische opmars.

Veel van de opkomende economieën -> erg rijke ondergrond. Ze verteerden ook de crisis opvallend goed. N-11 hebben de beste vooruitzichten om op lange termijn de aanvoerders van de nieuwe economische wereldorde te worden.

Het valt meteen op hoeveel van de nieuwe groeilanden in Azië liggen. Verwacht wordt dat met China, India en Japan in 2050 de 3 van 's werelds vier grootste economieën Aziatisch zijn.

Voor industriële revolutie -> grootste economische macht in het Oosten, China en India. We spreken dan ook beter over de terugkeer ipv de opkomst van Azië.

De snelste groei de komende jaren wordt in Afrika verwacht -> geholpen door hoge grondstofprijzen, toegenomen buitenlandse investeringen en een grotere binnenlandse koopkracht.

De hoogste groeicijfers zouden de komende jaren niet in India of China worden, maar wel in landen als Oeganda, Kenia, Tanzania.

Een belangrijke reden vr de gunstige voorspellingen is dat het Afrikaanse continent veel hoge vruchtbaarheidslanden omvat, waardoor de bevolkingsgroei nergens anders ter wereld zo fors zal zijn.

VN verwachten een Afrikaans continent met 3,6 miljard inwoners. Andere belangrijke factor: alsmaar stijgende grondstofprijzen.

Het goede nieuws verhuult serieuze onevenwichtigheden op het continent (Afrika). Terwijl sommige Afrikaanse landen niet of nauwelijks groeien, exploderen de economieën van anderen.

Afrikaanse economieën zijn van een heel laag niveau vertrokken. Om op wereldniveau enig gewicht id schaal te leggen, zullen ze hun omvang minstens een aantal keer moeten verdubbelen. Afrikaanse groeilanden zijn dus zeker niet de economische wereldleiders van morgen.

Nog plaats voor Europa?

De opkomst van een nieuwe generatie groeilanden betekend hoe dan ook dat de machtsverschuiving binnen de wereldeconomie veel verder reiken dan de stormachtige opkomst van de BRICs.

Vooraf voor de Europese landen oogt het economische toekomstplaatje zorgwekkend. Franse president en Duitse bondskanselier ontwaken ooit in een wereld waarin hun landen niet langer tot de economische leiders vd wereld behoren.

Steeds meer wordt gespeculeerd over het ontstaan van een G2-situatie, waarin VS en Azië de 2 grootmachten vd wereldeconomie zijn.

Stéphane Hessel te gast in Gent

Stéphane Hessel, de peetvader vd indignados (94j) -> is al meer dan 70 jaar politiek actief: verzetsstrijder, dan overlever vd concentratiekampen, later als diplomaat en vredesactivist.

2010 -> boekje 'Indignez-vous' -> meer dan 4,5 miljoen exemplaren over de toonbank.

Hessel raakte een gevoelige snaar op het moment dat het economische en sociale systeem in Europa en de VS wankelde en de Arabische volkeren zich begonnen te roeren. De jongeren die de pleinen In Spaanse steden bezetten, noemden zich indignados in een duidelijke verwijzing naar de titel vh boekje van Hessel.

De luchtbel van 2008

Er zijn 2 manieren om naar de financiële crisis van 2008 te kijken:

-Een theorie ziet een enorme samenzwering of inside job, waarbij honderden zo niet duizenden bankiers, verspreid over de hele industrie, precies wisten wat ze deden toen ze de sector deden ontploffen.

-De andere theorie: = pessimistischer en ziet geen complot dat je kunt ontmaskeren, maar een desastreuze mix van onwetendheid, onkunde en arrogantie.

Bye Bye bonus – investeringsbanken moeten de miljonairsband afremmen

Id loop van 2012 -> verandert het leven van heel wat bankiers. Ze worden nog altijd gehaat door de

politici en het brede publiek. Maar ze worden wel aanzienlijk armer. Dit wordt het jaar waarin de meeste bankiers voor het eerst in 4j moeten toestaan dat aan hun bezoldiging geraakt wordt.

Het bel! effect was dat er een verschuiving in bezoldiging plaatsvond tussen de normale lonen en de prestatie gebonden bonussen.

Waarom zou 2012 het jaar moeten zijn waarin de loontrein achteruitrijdt? Daarvoor zijn 2 bel! redenen: de economische terugval in rijke landen en een grondige verandering op de bankmarkten die ze wss voor vele jaren aanzienlijk minder winstgevend maakt.

In 2008 -> voorspelden velen een scherpe daling van personeel. Het tegenovergestelde deed zich voor nadat de centrale banken de officiële interestvoeten drastisch hadden verlaagd, -> leidde tot een boom op de obligatie- en wisselmarkten. Ipv af te slanken, begonnen vele banken verwoed aan te werven. De lonen werden omhooggeduwd onder invloed van de expansie van financiële instellingen naar gevestigde markten.

Tegen 2011: de boom was een 'bust' -> moeilijkheden in Europa en de zowat overal afremmende economieën ontnamen de ondernemingen de moed om obligaties of aandelen te verkopen en investeerders om ze te verhandelen. De industrie wordt ook geconfronteerd met structurele veranderingen.

Vanaf 1 jan 2012 moeten de banken overal in wereld aanzienlijk meer kapitaal tegenover de activa zetten. De nieuwe regels, die bekendstaan als Basel 2.5, maken een groot deel van hun tradingactiviteiten onrendabel.

Bouwplannen – westen wacht op ommekeer, Azië blijft boomen

De financiële crisis heeft al zoveel verschillende vormen aangenomen dat we zouden vergeten waar het allemaal begon: bij de Amerikaanse huizenmarkt.

Sinds midden 2011 stijgen de prijzen maand na maand. De huurprijzen nemen toe zodat kopen aantrekkelijker wordt en bij al die 20+ers die nog bij hun ouders wonen, zit nog heel wat vraag in pijlpijn. De huizen zijn bovendien in jaren niet meer zo goedkoop geweest.

Als de eurocrisis wordt opgelost dan gaat de ECB een strakke monetair beleid voeren en stijgen de hypotheekafbetalingen van de leners.

Kantoorhuurprijzen stijgen opnieuw, maar de eigenaars hebben nog heel wat werk om huurders te vinden.

In de Aziatische steden bruist het van bouwactiviteiten. De vraag overtreft het kantooraanbod, wat tot een snelle groei van huurprijzen leidt. Op de woningmarkt blijven de politici interveniëren om de stijgende huizenprijzen in toom te houden.

EHBOPEC – de onwaarschijnlijke redder van wereldeconomie

De VS zijn verlamd, Europa scheurt zichzelf aan stukken en China probeert verwoed de inflatie onder duim te houden. Voor de wereldeconomie die op de rand van recessie staat, lijkt er geen veiligheidsnet te bestaan. Maar wat dacht u van OPEC?

Elke wereldomvattende crisis sinds de jaren 70 werd voorafgegaan door een scherpe stijging van olieprijsen. De OPEC lijkt een mogelijke redder. In 2012 kan een diepe duik van olieprijsen de

Amerikaanse consumptie weer tot leven te wekken en het Griekse, Portugese, Spaanse en Italiaanse handelstekort een heel ander uitzicht geven.

Dit kan het jaar worden waarin de OPEC eindelijk inziet dat ze haar eigen belangen dient door de wereldwijde groei te bevorderen ipv hem te saboteren.

3 onberekenbare onbekenden

In het lijstje vd bekende onzekerheden nemen het mogelijke uiteenspatten vd eurozone, de enorme schuldescalatie id VS en een mogelijk Israëliisch-Iraans conflict een prominente plaats in.

De categorie met de veel minder aangehaalde onzekerheden bevat ook minstens 3 items:

-De neergang v China: elektriciteitsverbruik ih land gaat er scherp achteruit. Toenemende druk vanuit het buitenland om een revaluatie vd munt toe te laten. Belangrijker is het feit dat China almaar meer de kenmerken v/e onvervalste zeepbeleconomie vertoont -> het krioelt vd spreeksteden. Een waanzinnige kredietexpansie leidde tot een waanzinnige vastgoedzeepbel.

-Japan: overheidsschuld in Japan.

-De dreiging v/e ernstige verstoring vd internationale handel door toenemend protectionisme. Zeker tussen de Amerikanen en de Chinezen neemt de dreiging van een open handelsoorlog hand toe. Gaan die twee reuzen vd wereldeconomie zwaar id clinch, dan aal de rest vd wereld snel meegezogen worden id heilloze spiraal van escalerend protectionisme.

Als een vd hierboven beschreven risico's werkelijkheid wordt, dan zal de conjunctuurduik dieper zijn en langer duren dan nu verwacht. Doen ze alle 3 voor, dan zijn de gevolgen niet meer te overzien.

Een loontje en een boontje – de zoektocht naar talent gaat onverminderd voort

De werkloosheid blijft in vele landen hoog oplopen in 212, maar overal wordt het tekort aan competente arbeidskrachten een zwaar probleem.

De strijd om talent is al even heftig id opkomende economieën

Het loon blijft de zwarte artillerie ih bedrijfsleven en ondernemingen moeten nog meer indruk maken met hun verloning. De lonen nemen toe, evenals de aanwervingsbonussen en andere extraatjes.

Ondernemingen gaan bij de rekrutering ook de strijd aan met nieuwe smart bombs -> google bv staat bekend om de gratis gastronomische maaltijden en massages op zijn campussen.

Bv in kinderopvang voorzien of bv toestaan dat WN hun huisdier mogen meebrengen nr het werk.

Om het tekort aan geschikte, goed opgeleide WN op te vangen, wordt training almaar belangrijker.

Bedrijven moeten er beter in slagen hun WN ook te betrekken -> merken dat aan hun winstcijfers als ze dat doen.

Multiculturele SL

1 op 4 in Bxl heeft islamitische achtergrond

Bxl -> 1 vd grootste moslimaanwezigheden in Europa.

Ongeveer 1 op 4 Brusselaars heeft een islamitische achtergrond -> totaal tussen de 250 en 300 000 personen, zowat de helft vd moslims in heel België.

Er zijn meer dan 200 islamitische org in Bxl, waarbij 77 moskeeën -> religieuze overschoialisering bij jonge moslims.

Het neosalafisme, de nieuwe variant vd meest conservatieve stroming binnen de islam, wint steeds meer terrein. -> ze zien hun vorm van godsdienst de enige pure, daardoor isoleren ze zich, niet enkel van andere moslims maar vooral ook van de niet-moslims.

De imams en islamlkr worden veelal in privé-instellingen gevormd.

Imam sterft bij aanslag op moskee in Anderlecht

Aanslag met molotovcocktail op de grootste sjiitische moskee in Brusesel -> imam om het leven gekomen.

Slachtoffer (46j) is gestikt in de rook.

Belgische moslimgemeenschap wijzen salafisten als schuldigen aan vr de brandstichting id sjiitische moskee.

Salafistische beweging => fundamentalistische islamitische strekking die behoort tot het soennisme.

Het sjiisme is de grootste stroming id islam, op het soenisme na.

Beide stromingen ontstonden uit de discussie over de opvolging vd profeet Mohammed.

De laatste keer dat een imam het slachtoffer werd bij een aanval -> 1989: abdullah mohammed al-ahdal: hij werd doodgeschoten in zijn moskee. Aanslag door pro-Iran-groepering uit Libanon.

Sharia4Belgium moet worden verboden

Om bloedbad in Toulouse te vermijden -> kunnen ze moslimorganisatie Sharia4Belgium best verbieden. Zo'n bloedbad kan in Antwerpen of Brussel ook gebeuren.

Toulouse: Een man die 7 weken mensen doodschoot in en rondom toulouse, was een jihadistische salafist. = extreme stroming binnen die islam die tegen alles is wat westers is.

Leden van Sharia 4 Belgium -> aanhangers van die stroming!

Baas v staatsveiligheid -> er moet onderzocht worden hoe extremistische groeperingen zoals S4B kunnen verboden worden.

Sharia4UK (in Gr.-Br.) = moederbeweig v S4B.

In Duitsland is ook beslissing genomen dit te verbieden.

Salafisme = de grootste bedreiging vr de westerse democratie.
S4B -> verstoren de openbare orde, intimideren andersdenkenden.

Het recht op discriminatie

Hema -> hoofddoekendisput.

Debat: mag een ziekenhuis met een katholieke identiteit méér discrimineren dan een onderneming die neutraliteit nastreeft?

Centrum voor gelijkheid van kansen en racismebestrijding -> stapt nr rechter om juridische duidelijkheid te krijgen over de vraag of een onderneming het recht heeft om in naam v neutraliteit religieuze kleding (de hoofddoek) te verbieden bij personeel.

Hema -> moslime met hoofddoek ontsalgen.

De kernvraag is: mag een private onderneming in naam vd neutraliteit het recht heeft om dwingende regels uit te vaardigen die een discriminerend effect hebben op de godsdienstvrijheid vh personeel.

Een tendensonderneming mag discrimineren in hun personeelsbeleid, dat is een belangrijk punt. -> wrm andere ondernemingen dan niet?

Als een katholiek ziekenhuis mag peilen naar de kerkbetrokkenheid, wrm mag hema dan geen regels mogen uitvaardigen inzake zichtbaarheid v levensbeschouwing op zijn werkvloer?

De vraag vr de rechter: waarom zou wie een neutrale, pluralistische identiteit nastreeft minder mogen discrimineren dan iemand die een katholieke, vrijzinnige of islamistische identiteit nastreeft?

De rechters zullen dus moeten aangeven wrm een neutrale identiteit nastreven aan ondernemers minder rechten geeft inzake personeelsvoorschriften dan het nastreven van één welbepaalde levensbeschouwelijke identiteit. Ze kunnen dit doen door neutraliteit niet als een legitiem doel te beschouwen en het in stand houden van een levensbeschouwelijke identiteit wel.

We hebben met z'n allen Europa nodig.

Oost is Oost en West is West -> bestaan spanningen, botsingen, conflicten tussen beide.

Al id 1^e maanden -> verontrustende gebeurtenissen voorgedaan die doen vermoeden dat de wereld ernstig ontregeld is, op verschillende vlakken tegelijkertijd -> intellectueel, financieel, klimatologisch, geopolitiek.

Welkom in deze wereld van permanente verandering, mondiale migratie, schuivende normen en waarden.

Er is wel degelijk van alles ad hand op en met onze wereld -> actuele conflict tussen Oost en West. Hij wijst op het gevoel v vernedering dat immigranten id westerse SL ervaren.

Kiezen voor een nieuw land = soms veel verliezen -> leid tot gevoelens van hulpeloosheid en afhankelijkheid. Immigranten vormen soort enclaves in hun nieuwe omgeving -> voorkomen mss die pijnlijke gevoelens, MAAR: krijg je universele apartheid -> iedereen leeft naast elkaar.

Niet deze weg op gaan, maar een soort sociaal charter -> maatschappelijk contact, met ieders rechten en plichten.

Amin Maalouf denkt dat we echt, met zijn allen, Europa nodig hebben -> er komen nieuwe mensen aan, redenen: arbeidskrachten nodig of de nieuwkomers hebben moeilijkheden in hun land van herkomst. Nuttig voor hen om te weten: wat een immigrant zijn gastland verschuldigd is, maar ook wat hij van zijn gastland mag verwachten.

We moeten nadenken over hoe migranten zich kunnen integreren in westerse SL.

We zijn en kunnen niet allemaal hetzelfde zijn -> er moet een middenweg gevonden worden.

Amin Maalouf -> emigreerde vanwege de Libanese burgeroorlog naar Frankrijk.

De tijd maakt van ieder van ons een leugenaar

De sociale, economische en culturele integratie v migranten uit Marokko en Turkije is mislukt -> vormen een bedreiging voor onze democratische SL.

Lucassen en Willems diepten zich in geschiedenis vd migratie door de eeuwen heen.

Migratie ging in verleden ook gepaard met ongelijkheid en sociale onrust.

Het probleem -> mensen zijn geneigd pessimistisch te zijn over het heden, optimistisch over het verleden.

De VS -> hebben van zichzelf het beeld dat ze een land van migranten zijn.

In West-Europese landen -> recente ontdekking: historici zijn hier pas sinds kort met het bestuderen v migratieprobleem begonnen.

Bij ons prototype: Ciske de Rat -> de angst vr een onderklasse verdwijnt snel als er een nieuwe onderklasse opkomt.

Volgen die golven elkaar zo snel op?

-> Nederland hier een goed voorbeeld van!

300 000 Indische Nederlanders -> bang dat ze zich niet zouden kunnen aanpassen. Toen kwamen de Surinamers -> daarmee werd een nieuwe angst voor een nieuwe groep die de vorige deed vergeten.

Toen verdween dat weer door de aandacht nr de gastarbeiders uit Turkije en Marokko.

Zingeuners bv, moesten taal leren, kinderen naar school sturen,...

De wereld in beweging

Het aantal migranten zal nog toenemen.

Mensen trekken naar een ander land om uiteenlopende redenen:

-vluchtelingen worden werkzoekenden

-gepensioneerden trekken zich terug in buitenland

-groepen die kwetsbaar zijn voor stijgende zeeniveaus en toenemende droogte

Naarmate de rijke landen vergrijzen -> vraag naar migranten steeds meer toenemen.

Ook veel migranten op zee, voorkomen door: patrouilleboten, helikopters en vliegtuigen inzetten.

Barrières aan de land- en zee grenzen zullen verdwijnen, ook bij luchthavens.
Er zal ook meer technologie ingezet worden om de migranten in oog te houden.

De aanleg van meer hindernissen zal de illegale immigratie niet tegenhouden, vooral omdat werkrachten blijven vragen zonder wettelijke toegangsroutes te voorzien.

Knoop ligt bij de politiek -> bv Sarkozy sprak harde taal over de migranten: hij wil meer inburgeringsproeven, taallessen en strengere regels voor gezinshereniging.

De hoogst geschoolde migranten zullen het gemakkelijker krijgen om zich binnen de EU te bewegen.
Er zal in Europa een bredere kloof ontstaan tussen het onthaal v geschoolde en ongeschoolde buitenlanders.

Andere trend: emigratie uit rijke landen

Heel wat geschoolde migranten zullen 'her-emigreren'. Het wordt stilaan meer normaal voor goed opgeleide en rijke mensen om een deel van het jaar door te brengen in een ander land.

Zonder conflict zal het niet gaan

Is het een vooruitgang als we afspreken dat moslims alleen op maandag, woensdag en vrijdag hun vrouw nog mogen slaan en de andere dagen van de week niet? Paul Scheffer over 'het multiculturele drama' en zijn nieuwe boek 'het land van aankomst'.

De stelling van Scheffer werd zelfs besproken in de 2^e kamer: de integratie van migranten is mislukt omdat we geweigerd hebben de problemen onder ogen te zien en ons blijven wentelen in een verkeerd begrepen multiculturalisme.

De bel! verschillen met de immigratie in de vroegere eeuwen -> sociale zekerheid: migranten kunnen vandaag in onze landen een beroep doen op een hoog niveau van bescherming.

Veel migranten, zegt hij, zijn in 1^e plaats naar hier gekomen om te werken. Niet voor uitkeringen, want de zekerheid om die te krijgen hadden ze niet toen ze hun huis verlieten.

Stelt de immigratie van moslims een specifiek probleem?

-> probleem is niet de islam op zichzelf, maar het feit dat we nu temaken krijgen met een religie die in landen van herkomst een meerderheidsreligie is en die zich nu moet heruitvinden als een minderheidsreligie in een liberale SL. = moeilijk aanpassingsproces.

Bindingen met het land van herkomst zijn gemakkelijker te onderhouden dan vroeger:

-reizen is goedkoper geworden

-migrant sluiten nu veel vaker 'transnationale' huwelijken met een bruid of bruidegom uit hun land van herkomst

We moeten door een conflict heen dat bij iedere migratiegeschiedenis hoort, het gaat altijd in 3 fases:

1. Vermijding, 2. Conflict, 3. Vergelijk.

Vermijding: langs elkaar heen leven → is geen optie!

Conflict: zonder conflict gaat niet, natuurlijk hopen dat het allemaal geweldloos verloopt en dat het

bij woorden blijft.

Cultuurconflict: bij ons is het strafklimaat minder streng als in Marokko. Daar zijn ze veel strenger dan bij ons. Onze politie (en in Nederland) maakt weinig indruk op Marokkaanse jongeren. Het ligt niet aan de ouders, die beheersen soms zelf niet eens onze taal en kunnen niet veel gezag meer uitoefenen hierdoor. Hoge criminaliteit onder Marokkaanse jongeren heeft niets te maken met de Marokkaanse cultuur (want daar zijn ze strenger).

Migratie zal de vergrijzing niet stoppen -> migranten worden ook ouder en krijgen we terug een vergrijzingsprobleem.

In Europese landen -> overschot aan laaggeschoolde migrantenkinderen. -> als we die niet ah werk krijgen, is het niet erg verstandig van een komst van nieuwe laaggeschoolde migranten te bevorderen.

Godsdienstvrijheid = enige manier om uit het conflict met de islam te komen.

Meer dan een zakcentje – geldzendingen leveren meer op dan hulp

Remittances: mensen die in een ander land gaan werken en geld opsturen naar hun land. Turkije en Libanon (Nabije oosten) krijgen de meeste Remittances, gevolgd door Guatemala (Latijns Amerika), en Bosnië Herzegovina (Oost-Europa).

Recente schattingen -> migranten stuurden zo'n 300 a 400 miljard dollar per jaar 'naar huis'. = veel meer dan de officiële ontwikkelingshulp (ca. 100 miljard).

Met het geld dat ze opsturen kunnen ze in dat land (bv nr peru): met 100 euro kunnen ze mss 3 huisjes zetten!

Spanje = de grootste geldzender in Europa.

Geldinzendingen zijn even oud als migratie.

Tendens is duidelijk: steeds meer emigranten sturen steeds meer geld nr huis. Aanvankelijk werd deze geldstroom nauwelijks opgemerkt en zeker niet alleen belangrijke bijdrage ad ontwikkeling van arme landen gezien.

De geldzendingen brengen ook nadelen met zich mee -> migranten zijn een kwetsbare groep en een vd 1^e slachtoffers vd economische crisis.

Tal van migranten zitten sinds kort zonder werk en kunnen dus geen geld naar huis sturen. De consequenties zijn groot: tallozen proberen terug te keren naar het land van herkomst. Soms hebben ze daar niet de vereiste middelen voor!

Opdrogen vd geldstromingen hebben in die landen ook gevolgen: de economie dreigt in te storten als de zendingen uitblijven.

Ander nadeel vd geldzendingen is de rol v tussenpersonen (banken) en de staat. Tussenpersonen weten dat geldzendingen zonder hun bemoeienis zo goed als onmogelijk zijn en rekenen daarom behoorlijke commissies. In sommige staten laten ze de geldzendingen niet ongemerkt

binnenstromen en heffen er soms behoorlijke belastingen op -> schande vanuit het internationale recht gezien: dezelfde inkomsten worden 2 x belast.

Voordelen van geldzendingen: de zending gaat direct naar de hulpbehoevende, er komt geen organisatie, administratie of andere instelling aan te pas. De ontvangende partij kan het geld besteden zoals hij of zij wil.

Alle mensen worden Brazilianen

De bell beweegreden voor Charles Darwin om zijn evolutietheorie uit te werken en op papier te zetten, zou zijn afkeer van slavenhandel geweest zijn.

Hij schreef aangrijpende paragrafen over de onmenselijkheid van slavernij.

Darwin -> evolutietheorie uitgewerkt om van alle mensen broeders te maken, zodat het niet langer mogelijk was zwarten als beesten voor te stellen ter verantwoording van vreselijke manier waarop ze werden behandeld.

Analyses bewijzen dat Darwin het bij het rechte eind had -> alle mensen zijn in één grote familie, hoewel we sterk van elkaar kunnen verschillen.

Er is een analyse gedaan van effecten van slavernij op de genetica van mensen in Braziliaanse stad Rio. Door analyse van DNA van een massa individuen brengt hij de belangrijkste migraties van moderne mens in kaart en kijken ze hoe de mens in elkaar zit.

Een project met een publieksvriendelijk kantje -> iedereen kan voor 100 dollar zijn afkomst laten bepalen door een staaltje slijm te nemen. -> project is een gigantisch succes.

Men kan hiermee zien vanwaar iemand uit een land werkelijk komt.

Bv, vanwaar komt de doorsnee West-Europeaan: hij ontstond zoals alle mensen in Afrika, verliet zo'n 50 000 jaar geleden het Afrikaanse continent om in Midden-Oosten terecht te komen.

Zo'n 35 000 jaar geleden trok hij als gevolg van klimaatsveranderingen naar Centraal-Azië om van daaruit richting Europa te migreren, waar hij 20 000 jaar geleden arriveerde.

Darwins seksuele selectie: mensen gingen partners kiezen op basis van soms toevallige kenmerken die van plaats tot plaats konden verschillen door een proces dat we genetische drift noemen.

Wat als aantrekkelijk geldt is in elk land anders!

Is het mogelijk dat iemand genetisch zwart is, maar er toch blank uitziet?

-> dat kan. In Brazilië zitten veel zulke mensen, omdat veel mensen er om sociale redenen proberen met en zo licht mogelijke partner te trouwen, waardoor er een sterke selectie tegen zwarte huidskleur is.

Vreemdste combinatie die u ooit in iemands DNA hebt gevonden?

in plaatsen als Brazilië -> mengelingen van oudste Afrikaanse DNA met de meest recente indiaanse ontwikkelingen. In Brazilië komt de mensheid letterlijk weer bij elkaar.

Is het denkbaar dat alle mensen er op termijn vergelijkbaar zullen uitzien?

Dat kan dat we er allemaal zullen uitzien zoals de gemiddelde Braziliaan van nu, die een echte mix is van alles wat de wereld aan mensen te bieden heeft.

Klimaat en energie

Fukushima, jaar nul – kernramp in Japan

11 maart 2011 stond de tijd stil in Japan -> Zware aardbeving, een tsunami en een kernramp troffen het land.

Nucleaire capaciteit lag voor 80% stil, een black-out hebben ze kunnen vermijden door zuinig met energie om te springen.

Japanners zijn gewend te leven met de dreiging van tyfoons, aardbevingen en vulkaanuitbarstingen, nieuwe onzekerheid: het radioactiviteit gehalte in de lucht die ze inademen, in het water dat ze drinken, in voedingswaren die ze eten.

54 kernreactoren, functioneerden er slechts 11 toen.

Er dreigen nog reactoren te sluiten.

Overheid probeert via campagnes burgers te overtuigen om te besparen op energie.

In de winter werden ze aangemoedigd om dikke truien, sjaals, mutsen en wanten te dragen. Een station eerder uit de metro te stappen de verwarming lager te zetten.

Japan was voor de ramp ook al een uiterst efficiënt land als het op energie aankwam. -> energieverbruik van een Japanner bedraagt slechts 70% van dat van een Belg, en 52% van dat van een Amerikaan.

Ze slaagden erin nog zuiniger om te springen met energie: airco minder laag zetten, verschoven werkuren, lagere productiesnelheden in fabrieken, verplichte vakanties in hartje zomer, liften minder gebruiken,...

Spectaculairste maatregelen kwamen uit de automobielenindustrie: liet haar fabrieken tijdens de weekends draaien en arbeiders de hele zomer lang vrij gaf op donderdag en vrijdag.

Na ramp werden er in een flink deel van het land geprogrammeerde onderbrekingen ingevoerd -> was moeilijk te beheersen voor de staal- en de voedingsindustrie.

Toen kwamen er verplichte besparingsmaatregelen -> die opgelegd werden aan de grootste verbruikers.

Men nam andere initiatieven: men haalde elektriciteit uit brandstof, mogelijke activiteiten verplaatst naar de nacht, ook bespaard op airco en verlichting. Er werden ook treinen verminderd in de namiddag.

De ramp: aardbeving van 9 op schaal van Richter, tsunami met golven van meer dan 20 m hoog en de explosie van kerncentrale van Fukushima.

De strijd om de kernreactoren van Fukushima veilig te stellen woedt nog altijd.
na deze ramp is er een wereldwijd debat over atoomenergie.

De belangrijkste punten in het akkoord van Durban

Op klimaatconferentie in Durban (Zuid-Afrika) -> onderhandelaars een akkoord bereikt over de manier waarop de strijd tegen de klimaatverandering in toekomst moet worden voortgezet.

Belangrijkste punten in akkoord:

-Voortzetting van Kyoto-protocol na 2012:

= momenteel enige internationale klimaatverdrag dat aan landen bindende doelstellingen oplegt voor de uitstoot van broeikasgassen. -> gelden voor 40tal industrielanden.
verdrag loopt in 2012 af. De in Durban genomen beslissing voorziet een 2^e termijn voor het Kyoto Protocol, over precieze duur (5 tot 8 jaar) is nog niet gesproken.

-Mondiaal akkoord in 2015:

In Durban is een stappenplan uitgetekend voor een nieuw akkoord, dat betrekking heeft op alle landen. In 2015 moet er een overeenkomst komen, die vanaf 2020 in werking zal treden.

-Operationeel groen klimaatfonds

Durban maakte ook het Groene Klimaatfonds operationeel. -> moet de ontwikkelingslanden de nodige middelen bieden om zich te beschermen tegen de gevolgen van klimaatverandering.

Hoe financiering moet verlopen -> nog niet vastgelegd.

Zicht op globaal bindend klimaatakkoord in 2020

Vertegenwoordigers van 190tal landen zijn het op de VN-klimaatconferentie Durban eens geworden over een verlenging van Kyoto Protocol.

Daarnaast: ook eens geraakt om tegen 2015 een voor alle landen van planeet bindend akkoord te komen over een verlaging van broeikasgasemissies -> dat moet in 2020 ingaan.

Ook een fonds om armere landen te helpen met klimaatinspanningen.

Dwarsliggers op deze conferentie: VS, India en China.

Het licht staat op rood

Gouden raad voor 2012: sla een extra dosis kaarsen in. Er worden stroomtekorten verwacht, vanaf 2012 en zeker tot 2015.

België is al enkele jaren een netto-importeur van elektriciteit, maar is ook een van landen waarvan het stroomnet het best is verbonden met zijn buurlanden. -> je bent als land dan wel afhankelijk van buitenlandse stroomproductie. (met dank aan Elia, dat instaat voor het hoogspanningsnet)

Duitse kerncentrales gaan sluiten is aangekondigd. Ook in Frankrijk rijzen er twijfels: het zou verstandig zijn om als land zelf over een voldoende groot productiepark te beschikken.

Trend naar hernieuwbare energie is onvermijdelijk.

Kostbare modder voor tv's – keerpunt in China's dominantie in zeldzame aardmetalen

Modderlagen in Grote Oceaan herbergen een enorme hoeveelheid zeldzame aardmetalen. Die zijn broodnodig voor de productie van hedendaagse technologische producten (zoals mobiele telefoons, lcd-tv's, en batterijen van elektrische wagens).

De voorraden op de zeebodem (100 miljard ton) is een pak meer dan wat er beschikbaar is op het vaste land (110 miljoen).

De ontdekking kan de dominantie van China op de markt dan ook verzwakken.

Aardmetalen zijn niet zo zeldzaam -> maar moeilijk verkrijgbaar door de beperkte export van China (staat in voor 97% vd wereldwijde productie).

Het land zelf legt steeds grotere strategische voorraden aan, wat de beschikbaarheid nog meer afremt en de prijs omhoog stuwt.

De modderlagen gaan id toekomst de druk weg kunnen halen (dat China zo goed als monopolie beschikt over deze aardmetalen).

Milieuorganisaties vrezen dat het proces de kwetsbare oceaانبodem sterk zal beschadigen en dat het herstel ervan decennia tot wel eeuwen kan duren.

De vonken vliegen eraf – elektrische wagens zetten hun opmars verder

Wagens met oplaadkabel verschijnen stilaan.

Verkoop van elektrische wagens overstijgt wereldwijd de verkoop van 1 miljoen exemplaren.

De auto's zijn ad dure kant, compenseert het lager brandstofverbruik met de bijkomende kosten ? etc..

Dan moet je ook nog eens beslissen of het een HEV, PHEV of een BEV moet zijn.

HEV = hybride elektrisch voertuig. -> maken gebruik van een benzinemotor maar beschikken ook over elektrische motor om sneller te kunnen inhalen of om korte afstanden af te leggen.

PHEV = hybrides met grotere batterijen, die ook via het net opgeladen kunnen worden.

BEV = alleen rekening houden met de batterij. Zijn lichter en kunnen verder rijden.

BEV zijn het populairst id overvolle stede, waar korte trips gebruikelijker zijn.

Groen is out

In Parijs kan men vanaf dit jaar een elektrische auto huren via het autodeelsysteem Autolib. = een groene onderneming, maar toch is het logo blauw.

Blauw is het nieuwe groen aan het worden. -> bedrijven gebruiken blauw om properheid en efficiëntie uit te drukken.

Bv Volkswagen kleeft een BLEUmotion badge op zijn meest efficiënte wagens.

Bv Mercedes-Benz voeg een BLUEefficiency embleem toe aan zijn milieuvriendelijke modellen ETC...

Een blauwe stempel wordt op van alles en nog wat gedrukt: van biologische lichaamsverzorging tot hondenbrokken met natuurlijke ingrediënten.

Blauw straalt meer ernst uit en is een wereldkleur, een perceptie die deels voortspuit uit de associatie met de zee.

Het is ook de kleur vd samenwerking: de VN, FB en Twitter maken gebruik van blauw.

Biodiesel schadelijker dan gewone diesel

Biodiesel presteren slechter dan fossiele diesel en benzine.

De onderzoekers berekende per brandstof de hoeveelheid uitgestoten CO₂, de gebruikte landoppervlakte en de hoeveelheid gebruikte kunstmest.

Op naar Rio – nog maar eens een poging om de planeet te redden

Braziliaanse hoofdstad Rio de Janeiro is van 4 tot 6 juni het toneel van VN-conferentie over duurzame ontwikkelingen.

Rio +20 (20 jaar later dan de voorganger uit 1992) -> het zal niet zo spectaculair zijn als zijn voorganger. -> wereldleiders hebben nijpender problemen aan hun hoofd, die van de wereldeconomie.

Rio+20 moet draaien rond het nieuwe thema van planetair management -> een element daarvan is de bevordering en de opwaardering van economische voordelen die het milieu gratis biedt. Zulke ecosysteemdiensten zijn vaak nauw verbonden met het economische lot van armsten en ontwikkelingslanden.

Wereld kan geen milieu hebben dat niet door de mens beïnvloed wordt -> mens heeft een omgeving nodig die rijk en stabiel genoeg is om verdere ontwikkeling te bevorderen en een ontwikkelingspatroon dat die noodzaak weerspiegelt.

Die dubbele waarheid moet de kern vormen van overwegingen en aanloop naar de bijeenkomst in Rio in 2012.